

Nya Skoda Octavia
**FÖRFINAD
FOLKKOMBI**

svedea.se
0771-160190
info@svedea.se

När oturen är framme blir våra kunder ännu nöjdare

Sedan 2010 har vi jobbat hårt för att skapa trygghet och hjälpa våra kunder. Det har gett resultat. Idag har vi fler än 250 000 försäkringsskunder och får massor med beröm för vårt sätt att ta hand om dem - inte minst när oturen varit framme. Hela 9 av 10 som drabbats av en skada ger oss högsta betyg, så jämför oss gärna och fundera på om du också vill bli en av oss. På Svedea försäkrar vi inte allt. Men det vi försäkrar är vi riktigt bra på.

BIL | MOTORCYKEL | SNÖSKOTER | ATV | BÅT | VATTENSKOTER | HUND | KATT | FÖRETAG

INNEHÅLL

NUMMER 4 2020

- 4 LEDARE** Corona stoppar inte rattfylleristerna
- 6 DIALOG** Han kräver undantag för riskgrupper
- 8 NYHETER** Lägre dödstal i trafiken hittills 2020
- 10 NYHETER** Svårare få alkoholås för rattfylleridömda
- 12 NYHETER** Regeringen ber MHF om hjälp
- 14 NYHETER** Trafiknykterhetens Dag inte som förr
- 16 NYHETER** Rattfyllerist orsakade 22-årige Ricks liv
- 17 NYHETER** Hon berättar i radion om sin döde son
- 18 NYHETER** MHF lär örebroare om alkobommar
- 19 NYHETER** Nya datum för uppskjutna aktiviteter
- 20 KONSUMENT** Årets färjeguide – din hjälp på resan
- 22 NYHETER** Nytt delmål i jakt på Nollvisionen
- 24 REPORTAGE** Bävervägen lockar med bilnostalgi
- 36 TEST** Skoda Octavia förbättrad i nästan allt
- 38 TEST** Toyotas AWD-hybrid imponerar
- 40 TEST** Range Rover-hybrid för välbeställda
- 44 KRYSSET** Kryssa och vinn bingoletter
- 46 I BACKSPEGLN** Volvocontainerns gyllene 80-tal
- 47 TORGET** Gratis radannonser för alla medlemmar

Dagen då vi hyllar trafiknykterheten

MHF:s riksmanifestation på Trafiknykterhetens Dag den 27 maj genomförs i hela Sverige kraftfullare än någonsin och trafikens brottsoffer kommer särskilt att vara i fokus.

Sidan 14

På resa i svenskt kulturlandskap

Genom Ångermanland slingrar sig den så kallade Bävervägen. Häng med på en resa där såväl bilnostalgikern som naturentusiasterna får sitt lystmäte mättat.

Sidan 24

Formstark vagn för årets svemester

Tyska Knaus satsar på hög komfort för hugade campare. Vi har testat en modell med kök framtill, en designfiness som visar sig vara högst praktisk.

Sidan 33

50-åringen som inte skyr svår terräng

För 50 år sedan såg den första modellen av Range Rover dagens ljus. Motorförelaren tecknar det klassiska brittiska terrängmärkets historia.

Sidan 42

Kombin som blivit en svenskfavorit

Skoda Octavia generation fyra är här. Vi har testat vad den populära kombi går för.

FOTO: STEFAN NILSSON

Corona dämpar dödstalen men stoppar inte rattfylleriet

GÖRAN SYDHAGE
vd och stolt
medlem i MHF
goran.sydhage@mhf.se

SEDAN FÖRRA UTGÅVAN av Motorföraren har det mesta vänts upp och ned. Coronavirus har vi varit med om tidigare, men det som hänt de senaste månaderna går utanpå det mesta. Min förhoppning är att sjukdomen covid-19 inte drabbat någon av er, men rent statistiskt vågar jag inte ens tro att det ska vara så väl.

En effekt vi ser inom vårt specialområde, trafiken, är att trafikarbetet som det så vackert heter, har minskat kraftigt. Både till sjöss, på marken och i luften. Inte är det då konstigt att mars månad var en månad med ovanligt få döda i den svenska trafiken.

Det är givetvis positivt. Låga dödstal och skadade i trafiken arbetar vi för varje dag.

Vi går nu mot en vår som normalt är en aktiv period för många MHF-medlemmar. Men våren 2020 blir inte som andra vårar. Givetvis ska vi följa alla förordningar och rekommendationer som ges. Det gör att verksamhetskonferensen som skulle genomförts i Uppsala nu i maj nu flyttats till den 11–13 september.

Nästa stora aktivitet är Trafiknykterhetens Dag som infaller den 27 maj. Det blir en aktiv MHF-dag, men på ett annat sätt. Aktiviteterna på Bilprovningen, Opus och Besikta, sköts i år av personalen på respektive station.

I stället lägger vi krutet på att dela ut trafiksäkerhetsfoldern i brevlådor. En morgon- eller kvälls promenad är en aktivitet jag rekommenderar för detta ändamål.

MITT I ALLT DETTA som vi gemensamt har att hantera tycker jag det är högst anmärkningsvärt att de myndigheter vi ska lita på inte vågar eller vill ta bladet från munnen och säga som det är.

Att rökning bidrar till försämrat immunförsvar mot Coronaviruset ska de ha all heder för att de pratar om,

men då det gäller alkoholen är det alldeles för tyst. Särskilt som det finns forskning som visar att alkohol försvårar immunförsvaret.

Vi förväntas följa rekommendationer och regler som ges men jag tycker också att de som vi ska lyda, borde våga säga till angående alkoholförtäring under denna pandemi. Jag tycker man ska ta bladet från munnen: ”tvätta händerna, stanna hemma om du känner minsta symptom, håll avstånd, avstå att röka och kröka ...”

SLUTLIGEN. MINNS DU MIN SJÄLVUPPLEVDA rattfylleri-händelse i förra utgåvan av Motorföraren? Det handlade om ett trafikstopp jag var med om i samband med ett lokalavdelningsbesök i Unnaryd.

Det visade sig vara en lastbilschaufför som kört full, ned i ett dike och spärrade Riksväg 26 utanför Skeppshult.

Nu vet jag lite mer om fyllekörningen som genomfördes med en 21,5 ton tung långträdare.

Lastbilschauffören uppgav själv att han supit rejält kvällen innan och att han vid 14-tiden dagen efter satt sig bakom ratten för att köra långträdaren till Danmark. Till polisen sa han att efter olyckan korkade han upp en whiskyflaska och drack ur den.

De många historierna om den så kallade eftersupningen. Hur många timmars onödigt arbete ska svensk polis och andra myndigheter tvingas till innan regeringen tar mod till sig och inför en lag som omöjliggör att undgå straff genom att hävda att man drack efter en trafikincident?

Jag ser inget ljus i den tunneln just nu, vilket betyder att vi i MHF får fortsätta arbetet för något vi tycker är självklart – stoppa möjligheterna att komma undan straff genom att hävda eftersupning!

”Hur många timmars onödigt arbete ska svensk polis och andra myndigheter tvingas till innan regeringen tar mod till sig och inför en lag som omöjliggör att undgå straff genom att hävda att man drack efter en trafikincident?”

MOTORFÖRAREN

Utges av Motorförarnas
Helnykterhetsförbund

Motorföraren
Byängsgränd 8
120 40 Årsta

ÖPPET: 9.00–11.00, 13.00–16.00
(fredag 13.00–15.30)
TEL: 08-555 765 55

E-POST: motorforaren@mhf.se

WEBB: www.motorforaren.se

ADRESSÄNDRING

KUNDTJÄNST: 08-555 765 55

E-POST: medlem@mhf.se

REDAKTION

CHEFREDAKTÖR: Mikael Lindberg

MOBIL: 0765-48 97 16

E-POST: mikael.lindberg@mhf.se

REPORTER: Mari Haglund

TELEFON: 08-555 765 63

E-POST: mari.haglund@mhf.se

PRESSANSVARIG: Micke Valier

TELEFON: 08-555 765 62

E-POST: micke.valier@mhf.se

ANSVARIG UTGIVARE:

Göran Sydhage

TEL: 08-555 765 56

E-POST: goran.sydhage@mhf.se

ANNONSAVDELNING ADRESS:

MHF Annonsavdelning

B-G Werner

Box 16

433 21 Partille

TEL: 0793-47 85 12

E-POST: annonser@mhf.se

Hela tidningen finns tillgänglig
på www.motorforaren.se – även
tidigare utgåvor!

LAYOUT & PRODUKTION: ©thoms

TRYCK: V-TAB, Vimmerby 2020

ISSN: 0463-6678

UPPLAGA

TS-UPPLAGA: 15 300 ex (2019)

FÅ UT MER AV LIVET.

Fyll livet med upplevelser tillsammans med nya ŠKODA OCTAVIA. Med vårt mest avancerade navigationssystem får du ännu mer utrymme för äventyr i vardagen. Dessutom ingår trådlöst infotainmentsystem, LED Matrix-strålkastare, eluppvärmd ratt, adaptiv farthållare och interiörbelysning med ställbara färger. Välkommen!

ŠKODA
SIMPLYCLEVER

ŠKODA OCTAVIA COMBI Style TSI 150hk fr. 274 400 kr
Privatleasing fr. 3645 kr/mån* inkl. service, drag- och värmepaket

Bränsleförbrukning blandad körning från 5,7 l/100 km, CO₂-utsläpp 130 g/km (WLTP). Extratrustning kan påverka förbrukning och CO₂. Miljöklass EU6.
*ŠKODA Privatleasing inkl. serviceavtal 36 mån, 1 000 mil/år, ingen särskild leasingavgift, garanterat restvärde. Rörlig ränta VWFS april 2020. Upplägg- och adminavgift tillkommer. Bilen på bilden kan vara extratrustad.

[skoda.se](https://www.skoda.se)

KRÖNIKA: FRÅN FÖRARSÄTET

Coronabesiktning

I DE MÄRKLIGA TIDER som nu råder, finns fortfarande saker man inte kan smita ifrån. En av dem är den årliga bilbesiktningen.

Jag har provat, inte bara en gång, utan två. Och det under samma vecka.

Först ut, min veteranlastbil. Besiktning i närområdet, vilket i det här fallet blir Ny-näshamn. Utanför står en blandning mer eller mindre nervösa bilägare och väntar på sin tur. Min inre röst hoppar ofrivilligt igång – knäppande drivknut, möjlig anmärkning? Hoppsan, bara ett halvljus på den där ”pärlan”.

På en tydlig skylt står att alla rutor ska vara nervevade, för ”coronaventilation”. Få på parkeringen verkar dock vara läskunniga.

BESIKTNING IDAG ÄR INTE som för några månader sedan. Nu kommer besiktningssmannen ut och hämtar bilen. I mitt fall ser den unge killen lätt skeptisk ut och frågar om det är spak i bilen. Han menar förstås om det är manuell växellåda i Scania. Visst, svarar jag, tio växlar att välja bland – varsågod.

Lastbilen försvinner in i hallen, och en tanke slår mig. Hur ska man nu kunna använda ett smidigt munläder för att krypa undan någon anmärkning? Oj, en trasig blinkerslampa. Tur att det är dubbla ljus, men jag fixar på vägen hem.

En halvtimme senare kommer bilen runt hörnet. Grabben växlar riktigt bra och hoppar ut med protokollet i handen.

– Ja, det där gick nästan bra, du har rost i en bromsklocka. Det måste jag sätta en anmärkning på. Kolla själv.

Och visst, klockan är rostskadad, och så pass att inte ens jag hade kunnat prata mig ur det. Och tur är väl det.

NÅGRA DAGAR SENARE och dags för brukisen på samma station. Samma visa vad gäller kundernas läsförmåga. Själv skickar jag ner alla fyra fönster, och som bonus öppnas takluckan för första gången i år.

Precis som förra gången kommer besiktningssmannen ut, med nya blåa plasthandskar på händerna. Han tittar snabbt på bilen och säger i förbigående – den där tar jag inte upp på bromsrullarna.

Sådant gör mig glad, när de ser att bilen är allhjuldriven. Och den här gången blev det blankt papper.

MIKAEL LINDBERG
CHEFREDAKTÖR
mikael.lindberg@
mhf.se
0765-48 97 16

”På en tydlig skylt står att alla rutor ska vara nervevade, för ’coronaventilation’. Få på parkeringen verkar dock vara läskunniga.”

VÄDJAN. Insändarskribenten önskar att de över 70 år ska kunna fortsätta köra med sina vinterdubbade däck, för att slippa åka till däckhotell för byte och risk för corona-smitta.

Ge riskgrupper uppskov med bytet av vinterdäck

SOM MÅNGÅRIG MEDLEM har jag vissa synpunkter att framföra i rådande pandemitider. Jag är född 15 oktober 1949 och därmed sjuttio år gammal och tillhör de riskgrupper som myndigheterna pekar ut.

Jag äger dessutom två bilar som nu har dubbade vinterdäck monterade och jag har haft tid för att få somraddäck monterade 15 och 16 april. Det är hos däckhotellet jag numera anlitar.

Anledningen till detta är att jag numera har försämringskador som gör mig partiellt invaliderad. Tidigare skiftade jag alltid däcken själv, eller om jag får en punktering.

I dag har jag svårt att resa mig upp från hukande ställning och det är jättejobbigt. Dessutom medicinerar jag för högt blodtryck. De här hälsoproblemen är allt annat än unika för min generation. Och bilen är en nödvändighet för mig i många livssituationer.

MAN HAR NU FÖRLÄNGT TIDEN för att få köra med dubbäck till april månad ut. Men det är föga sannolikt att man kommer upphöra med krisrestriktionerna i samhället till dess och nu under pandemin har jag kört bil två veckor i sträck till och från dagligvarubutiken.

Att dubbäckarna är förbjudna sommar-

tid har att göra med att de ger slitage på asfalten, vilket är av ondo, men samtidigt är allting relativt. Sliten asfalt tycker jag är en struntsak i relation till att smittas av covid-19 och det torde vara fler än jag som tillhör 70+ och bör vara extra försiktiga tills vidare.

Då bilen är en hälsosammare miljö än kollektivtrafiken i relation till dagens hälsoproblem, tycker jag att man ska tillåta dubbäck tills vidare för att minska smittspridningen.

DÅ JAG ÄR MEDLEM I MHF, är det ni som är MIN intresseorganisation som bilist och tycker att ni ska ta upp saken med berörda myndigheter och gärna i samarbete med andra intresseorganisationer för bilister.

Jag ska för övrigt tala med kommunen om min situation och påtala att även om man stoppar oss seniorer från att handla livsmedel själva, flyttar man bara smittvägarna. Om kommunen själva eller deras ombud handlar livsmedel åt mig, är även den personal som gör jobbet en presumtiv smittkälla?

Det är därför av intresse att den som har bil ska kunna bruka den för att undvika smittspridning när denne ska utträta sina vardagsärenden. **LARS-OLOV REMSTAM,**

Gävle

HÅLL TRAFIKDEBATTEN LEVANDE – SKRIV TILL DIALOG

Vill du göra din röst hörd på den här sidan? Reflektera över något i trafiken eller skriv något om trafiksäkerhet? Skriv till oss på motorforaren@mhf.se

Kia stöttar framtiden

Kia vill skapa en mer hållbar framtid – där alla barn får spela fotboll på lika villkor och där så många som möjligt kan ställa om till laddbara bilar. Därför är vi engagerade i barnfotbollen – nu mer än någonsin – ihop med Kosovare Asllani. Vi tar även nästa steg i vår långsiktiga satsning på laddbara bilar och kan just nu erbjuda riktigt bra privatleasingpris på nya Kia XCeed Plug-In Hybrid och Kia Ceed Sportswagon Plug-In Hybrid. Det är så vi stöttar framtiden.

XCEED plug-in hybrid

Sportig crossover

PRIVATLEASING FR. 3 795 KR/MÅN*

Ord. pris 4 395 kr/mån

CEED SW plug-in hybrid

Generös familjekombi

PRIVATLEASING FR. 2 995 KR/MÅN*

Ord. pris 3 995 kr/mån

The Power to Surprise

Erbjudandena gäller ordertecknade bilar t.o.m. 31/5-2020 eller så långt lagret räcker. Bränsleförbrukning blandad körning Ceed SW Plug-In Hybrid 1,3 l/100 km, CO₂-utsläpp 29 g/km; XCeed Plug-In Hybrid 1,7 l/100 km, CO₂-utsläpp 38 g/km enligt körcykeln WLTP. *Privatleasing: 36 mån, månadskostnader inkl. moms exkl. uppläggnings- och aviavgift. Rörlig ränta. Max körsträcka 4500 mil, övermil debiteras. Klimatbonusen är redan avdragen på ovan nämnda privatleasingpriser. Sedvanlig kreditprövning sker. Slitagedelar, övriga reservdelar och ev. tillval från kund ingår inte i priset. Fordonsskatt betalas av kunden. Lokala prisavvikelser kan förekomma. Bilarna på bilden kan vara extrautrustade. Med reservation för eventuella tryckfel.

Bil- och trafikfrågor

1. Den amerikanska elbilstillverkaren Tesla har lanserat en femte modell i vår. Vad heter den?

- A. Model 2.
- B. Model 3X.
- C. Model Y.

2. De flesta billogotyper har ni säkert koll på, men vilken bilstillverkare har det här märket i grillen?

- A. Lada.
- B. Daihatsu.
- C. SSangYong.

3. Under åren 2005–2008 såldes stadsjeepen Saab 9–7X. Vilken modell var den bland annat syskon med?

- A. Chevrolet Trailblazer.
- B. Chrysler Voyager.
- C. Cadillac Escalade.

4. Mellan 1995 och 2004 byggde Volvo och ett japanskt märke bilar ihop i den nederländska staden Born. Vilken tillverkare?

- A. Mitsubishi.
- B. Mazda.
- C. Daihatsu.

FOTO: STEVEN WADE

5. En annan svensk tillverkare är Koenigsegg. Var tillverkas deras bilar?

- A. Trollhättan.
- B. Olofström.
- C. Ängelholm.

(Rätt svar på sidan 47)

ALKOHOL BAKOM MÅNGA DÖDS-OLYCKOR MED FRITIDSBÅT

Under 2019 omkom 19 personer i fritidsbåtolyckor i Sverige, jämfört med 14 omkomna 2018. Det visar Transportstyrelsens preliminära statistik.

19 döda är ett lågt antal enligt Transportstyrelsen, sett ur ett längre tidsperspektiv. Av de omkomna är två kvinnor, resten är män.

I drygt hälften av alla dödsolyckor med fritidsbåt har alkohol varit inblandat. I ett fall fanns det narkotikapåverkan.

Drygt hälften av olyckorna har skett i insjöar. Nästan en tredjedel av olyckorna har skett med kanot.

– Vi vill uppmana såväl kanotister som andra fritidsbåtsanvändare att ta det försiktigt. Genom att använda flytväst, vattensäkra mobiltelefonen och framförallt vara nykter kan man minska riskerna för olyckor på sjön, säger Jonas Bjelfvenstam, generaldirektör vid Transportstyrelsen.

FOTO: RÄDDNINGSTJÄNSTEN KARLSTADSREGIONEN

Få omkomna i vägtrafiken i år

Mellan januari och mars omkom 41 personer i den svenska vägtrafiken. Det är 13 personer färre jämfört med samma period 2019. Det visar Transportstyrelsens preliminära statistik.

Under mars miste sex personer livet i trafikolyckor, det är fyra personer färre än motsvarande månad förra året. Enligt Transportstyrelsen är det första gången det varit så få omkomna under mars månad, medeltalet under de senaste fem åren är 15 personer.

– Det är inte en vild gissning att tro att det är en "coronaeffekt". Vi kommer säkert att få se liknande resultat för april, sa Trafikverkets måldirektör Maria Krafft på Trafikverkets resultatkonferens. Konferensen ägde rum den 16 april och genomfördes i digital form i år.

Trafikmängden under mars minskade med 20 procent jämfört med föregående år, uppger Trafikverket till Sveriges Radio Ekot.

För påsktrafiken var minskningen 30 procent.

– Hela det första halvåret kommer trafikmängden och antalet trafikolyckor sannolikt att påverkas en hel del av coronapandemin. Viruset kommer säkert att påverka också under en längre tid än så, konstaterar Lars Olov Sjöström, trafiksäkerhetschef för MHF.

Under 2019 omkom 221 personer i vägtrafiken, det visar den slutgiltiga statistiken från Trafikanalys. Det är det lägsta dödstalet sedan Sverige började föra officiell olycksstatistik för vägtrafiken på 1930-talet.

Tävla i MHF:s trafiksäkerhetsquiz

Var med och tävla i MHF:s trafiksäkerhetsquiz. Du hittar frågesporten på mhf.se. MHF lottar ut fem En chans på tusen-lotter bland de rätta svaren. 34 svar kom in på det första quizet. Vi hoppas

på fler deltagare i framtida quiz, hälsar MHF:s projektledare Jenny Wik Norling.

Är du i coronakarantän och vill ha lite förströelse? Du hittar flera tips på saker att göra på mhf.se

sniffe®

Tar bort dålig lukt istället för att dölja den med dofter!

Bilen • Husvagnen • Båten • Toaletter
Rökluvt • Hund- och Kattrum • Skor/Fotsvett
Sopkärl • Källare • Fukt- och mögellukt m.m.

Fr. 59:- BESTÄLL NU!

Sniffe består av en unik kombination av naturliga salter som tillsammans ger ett fantastiskt resultat. Svensktillverkad.

Webshop: www.sniffe.se

En miljövänlig, parfymfri luktortagare

TRANSPORT VISAR VÄGEN
010-480 30 00

Giltighetstiden för förarproven för B-körkort förlängs

Transportstyrelsen har beslutat om tillfälliga regler för förarprov för personbil, behörighet B. Det innebär att giltighetstiden för godkända förarprov förlängs till sex månader. De tillfälliga reglerna började gälla den 30 mars.

För att ta körkort behöver den blivande föraren klara både ett teoriprova (kunskapsprov) och ett körprov. I dag är ett godkänt prov för personbil giltigt i två månader om det gjordes före den 1 mars och giltigt i fyra månader om det gjordes efter den 1 mars.

Trafikverket Förarprov har meddelat att man under en period kommer att begränsa antalet körkortsprov för att begränsa risken för smitta av coronaviruset. Därför har Transportstyrelsen tillfälligt ändrat sina regler.

Reglerna innebär att:

- Den som har ett godkänt kunskapsprov eller körprov som har genomförts före den 1 mars 2020 och som fortfarande är giltigt den 30 mars 2020 får förlängd giltighetstid till sex månader från dagen för provet.
- Den som har ett godkänt kunskapsprov som har genomförts mellan den 1 mars 2020 och fram till den 30 september får förlängd giltighetstid till sex månader från dagen för provet.
- Kunskapsprov som genomförs efter den 30 september får sedan som i dag åter 4 månaders giltighetstid.

FOTO: POLISEN

Många allvarligt skadade på elsparkcykel

150 personer skadades allvarligt i olyckor med elsparkcyklar under 2019, enligt Trafikverket. Det är en oroande tendens, menar myndigheten. Siffrorna presenterades på Trafikverkets resultatkonferens den 16 april.

– Regeringen och myndigheterna har underskattat riskerna med de här nya elsparkcyklarna, konstaterar MHF:s trafiksäkerhetschef Lars Olov Sjöström.

– Något som bekräftar av olyckssiffrorna för 2019.

Regeringen har gett Transportstyrelsen i uppdrag att utreda

FOTO: LÄNSFÖRSÄKRINGAR

behovet av förenklade regler för eldrivna enpersonsfordon, som exempelvis elsparkcyklar och elcyklar. Utredningen ska vara klar 1 mars 2021.

– MHF är kritiska till att regeringen inte har satt in snabbare åtgärder. Vi tror inte att eventuellt nya regler kommer träda i kraft förrän tidigast sommaren 2022, säger Sjöström.

MHF anser att man borde ha infört ett striktare regelverk för elsparkcyklar redan vid införandet, för både uthyrare och användare.

Fortsatt inga nykterhetskontroller

I mitten av mars stoppades alla polisens rutinmässiga nykterhetskontroller tills vidare, det vill säga slumpmässiga utandningsprov för rattfylleri.

Syftet är att förebygga spridning av coronaviruset bland polisen och allmänheten.

I slutet av april gällde stop-

pet för nykterhetskontroller fortfarande. I de fall som polisen misstänker att en förare är alkoholpåverkad, kommer fortsatt utandningsprov att tas.

Under 2019 gjorde polisen 1 090 000 nykterhetskontroller, enligt polisens preliminära statistik.

FOTO: PATRIK SVEDBERG/SVERIGES DOMSTOLAR

Lyckat försök med snabbare lagföreläggning

Snabbare lagföreläggning är en försöksverksamhet där myndigheter i rättsväsendet arbetar för att minska tiden från ett polisingripande till dom eller beslut, brott ska lagföras snabbt och effektivt.

Försöket med snabbare lagföreläggning började i norra Stockholm januari 2018. Brottsförebyggande rådet (BRÅ) har följt och utvärderat försöket löpande och har nu presenterat en slutrapport.

– Snabbare lagföreläggning har fungerat bra i polisområdet Stockholm nord. Man har lyckats korta handläggningstiderna för de brottstyper som ingått i försöksverksamheten och personalen är motiverad och engagerad, säger Lina Fjelkegård, utredare på BRÅ.

Försöket hos polisen i norra Stockholm med "snabbspår" har lett till kraftigt förkortade utredningstider och att fler brottslingar döms. Det nya arbetssättet innebär att när misstänkta avslöjas direkt på plats av polisens patruller, ska inledande utredningsåtgärder kunna påbörjas omedelbart. Det gäller brott med fängelse i högst tre år i straffskalan. Det handlar om brott som stöld, fortkörning, olovlig körning eller rattfylleri.

Polisen, Åklagarmyndigheten, Rättsmedicinalverket, Kriminalvården och Domstolsverket samarbetar i projektet.

Från 1 januari har försöket utvidgats till hela polisregion Stockholm. Planen är att införa liknande försöksverksamhet i fler polisregioner i Sverige och på sikt göra verksamheten permanent.

Välj bland över 200 husbilar & husvagnar för omgående leverans!

ADRIA CARTHAGO CI KNAUS
MORELO Rollerteam RAPIDO

Auktoriserade verkstäder på 3000 kvm

www.bengtiorcelljunga.se Skåneporten 2, Örskelljunga Tel: 0435-555 00
Öppet måndag-torsdag 10.00 - 17.30, fredag 10.00 - 16.00, lördag stängt, söndag se hemsida

BENGT
I ÖRSKELLJUNGA

Fler rattfyllerister riskerar nekas tillgång till alkoholås

För två år sedan ändrades reglerna och gjorde det svårare att söka om alkoholås efter rattfylleri. Transportstyrelsen håller på med en uppföljning av de ändrade reglerna. Det är fler personer än tidigare som hör av sig till MHF och har fått avslag.

UNDER 2019 DROGS 6 499 körkort in på grund av rattfylleri och drograttfylleri, enligt Transportstyrelsen. I Sverige återkallas körkortet oftast i tolv månader vid rattfylleri och i 24 månader vid grovt rattfylleri.

Den 1 mars 2018 ändrades reglerna för att få körkort med villkor om alkoholås, lagändringen är en EU-anpassning. Tidigare kunde alla personer som fått eller riskerat att få sitt körkort återkallat på grund av rattfylleri eller grovt rattfylleri ansöka om att delta i alkoholåsprogrammet. Detta kunde i de flesta fall också beviljas, om inte rattfylleriet skett med narkotika i blodet eller om den sökande genom läkares provtagning påvisats använda narkotika.

De som har fått sin ansökan beviljad får ett nytt körkort med villkor om alkoholås. I villkoren ingår också flera läkarkontroller enligt Transportstyrelsens föreskrifter.

SEDAN REGELÄNDRINGEN för två år sedan kan inte längre personer med en missbruks- eller beroendediagnos för alkohol, ansöka direkt om alkoholås efter rattfylleri. Personen måste först bevisa sin nykterhet i minst sex månader.

MHF ger konsumentstöd och konsultation kring alkoholås till privatpersoner och företag.

– Sedan reglerna ändrades är det fler personer än tidigare som hör av sig till MHF och är förtvivlade för att de har fått avslag på sin ansökan om att delta i alkoholåsprogrammet, säger Lars Olov Sjöström, trafiksäkerhetschef för MHF.

– Det är personer som nekats deltagande på grund av sin beroende- eller missbruksdiagnos. En del måste lämna sina jobb.

För den som deltar i alkoholåsprogrammet

”Vi kommer även att undersöka om vi kan se skillnader i orsaker till varför personer med villkor om alkoholås fått sitt körkort undanröjt.”

Patrik Grundtman,
Transportstyrelsen.

sätts villkorstiden till ett eller två år. Två år gäller för den som dömts för grovt rattfylleri eller som har dömts för upprepade fall av rattfylleri.

För den som ansöker om att delta i ettårsprogrammet tar det i genomsnitt 2,5 månader från ansökan till alkoholås. Väntetiden för att få alkoholås med villkorstid på två år är längre – fyra månader. Det visar uppgifter från Statens väg- och transportforskningsinstitut, VTI.

DET HÄR INNEBÄR ATT en person med en missbruks- eller beroendediagnos kan få en väntetid på minst 8,5 månader eller tio månader innan den får alkoholås efter regeländringen.

Det här gör att många med en beroendediagnos struntar i att söka om alkoholås, tror Lars Olov Sjöström.

– Risken är stor att förare med alkoholproblematik fortsätter att köra trots återkallat körkort, då kan vi få fler alkoholrelaterade trafikolyckor, konstaterar han.

När man först genomförde försök med alkoholåsprogram i Sverige, såg man att de som gick med i programmet ändrade sina alkoholvanor och drack mindre eller inte alls.

– De som inte deltog i alkoholåsprogrammet, drack däremot mer alkohol än tidigare istället, säger Lars Olov Sjöström.

UTVÄRDERINGAR AV alkoholåsprogrammet visar att personer med alkoholås efter rattfylleri mer sällan återfaller i rattfylleribrott, än de som inte har alkoholås.

Ungefär åtta av tio som påbörjar alkoholåsprogrammet genomför det och återfår ett

ovillkorat körkort enligt Transportstyrelsen. Deltagande i alkoholåsprogrammet påverkar inte straffpåföljderna för rattfylleribrottet.

TRANSPORTSTYRELSEN HÅLLER PÅ med en utredning som utvärderar de ändrade reglerna för att få delta i alkoholåsprogrammet, som infördes den 1 mars 2018.

Patrik Grundtman är utredare vid sektion trafikantregler på Transportstyrelsen. Han leder utredningen.

Berätta om vilka frågor ni undersöker i er uppföljning?

– Vi undersöker om vi kan se skillnader efter införandet av forskriftsändringarna. Det är viktigt att poängtera eftersom förutläggningarna har ändrats, kan det vara svårt att göra direkta jämförelser, förklarar Patrik Grundtman.

EN SKILLNAD SOM Transportstyrelsen kommer att titta på är den numera obligatoriska avhållsamhetsperioden för personer som har en missbruks- eller beroendediagnos avseende alkohol. En annan del är villkorstiden som ser annorlunda ut, bland annat avseende antal läkarintyg och provtagningar, beroende på om personen har en alkoholrelaterad diagnos eller inte.

– Vi kommer även att undersöka om vi kan se skillnader i orsaker till avslag på ansökningar och orsaker till varför personer med villkor om alkoholås fått sitt körkort undanröjt, säger Patrik Grundtman.

Hur ser tidsplanen ut?

– Planen är att uppföljningen ska vara klar i juni 2020.

Hur ser Transportstyrelsen på de nuvarande villkoren (som trädde i kraft 1 mars 2018) för att få delta i alkoholåsprogrammet, finns det någonting ni vill ändra på?

– Eftersom utredningen pågår kan Transportstyrelsen inte svara på det.

Vad blir nästa steg när ni är klara med utvärderingen?

– Det beror på utfallet av uppföljningen. Det går därför i nuläget inte att svara på vad

Patrik Grundtman är utredare vid Transportstyrelsen.

Lars Olov Sjöström är MHF:s trafiksäkerhetschef.

RATTFYLLERI. Utvärderingar av alkoholprogrammet visar att personer med alkohol efter rattfylleri mer sällan återfaller i rattfylleribrott, än de som inte har alkohol.

FOTO: GABE PIERCE

Transportstyrelsen kommer att göra i nästa skede, säger Patrik Grundtman.

MHF och andra aktörer har som en del av utredningen fått svara på några remissfrågor. Under 2019 var det 2 808 personer som hade körkort med villkor om alkohol i Sverige. Det visar statistik från Transportstyrelsen.

UNDER 2019 BEVILJADES 1 702 personer att delta i alkoholprogrammet. 605 personer fick avslag på sin ansökan om att delta, enligt Transportstyrelsens siffror.

MHF tycker sig se en tendens i statistiken att antalet beviljade körkort med villkor om alkohol i förhållande till antalet återkallade körkort har minskat successivt. Från cirka 30 procent 2017, då de gamla reglerna gällde, till en andel på cirka 26 procent 2019. MHF utesluter inte att det kan finnas andra omständigheter som ligger bakom minskningen, som fler fall av drograttfylleri.

– Det är oroväckande om det finns en tendens att antalet avslag om att delta i alkoholprogrammet ökar, särskilt om den utvecklingen fortsätter, konstaterar Lars Olov Sjöström.

DÄRFÖR TYCKER HAN att den fördjupande analys av alkoholprogrammet som Transportstyrelsen håller på med är viktig. MHF ser det som ett viktigt samhällsmål att andelen rattfyllerister som går in i alkoholprogram successivt ska öka varje år, för att förebygga alkoholrelaterade trafikolyckor.

– Med hjälp av alkoholprogrammet får vi en relativt bra kontroll av personer som är i en riskgrupp för återfall i rattfylleribrott, säger Lars Olov Sjöström.

– Ju högre andel av de lagförda rattfylleristerna som går in i ett alkoholprogram, desto mindre är risken för återfall och för alkoholrelaterade trafikolyckor.

”Med hjälp av alkoholprogrammet får vi en relativt bra kontroll av personer som är i en riskgrupp för återfall i rattfylleribrott.”

Lars Olov Sjöström,
MHF

Vad hoppas MHF på att Transportstyrelsens utvärdering ska leda till?

– Vi hoppas att det ska leda till att våra svenska beslutsfattare, med stöd av Transportstyrelsens utvärdering, ska agera gentemot EU, säger Lars Olov Sjöström.

– De svenska körkortsbestämmelserna måste harmonisera med EU:s körkortsdirektiv. I frågan om att ändra reglerna för det svenska alkoholprogrammet, är min bedömning att det krävs ett EU-beslut.

FÖRUTOM I SVERIGE finns det alkoholprogram i Belgien, Danmark, Finland, Frankrike, Polen, Österrike och Litauen.

– Vi vet att det ska ske en översyn av det så kallade tredje körkortsdirektivet i EU. Då finns det möjligheter att göra förändringar som får betydelse för alla EU-länder, säger Lars Olov Sjöström.

MARI HAGLUND

MHF ska hjälpa till i utredning om drogtestar i trafiken

Regeringen utreder om polisen ska få göra rutinmässiga drogtestar i trafiken. MHF har bjudits in att hjälpa till i utredningen och bidra med sin kunskap på området.

REGERINGEN TILLSATTE i augusti 2019 en utredning som ska se över hur kontrollerna av yrkestrafiken fungerar och lämna förslag på förbättringar. Utredningen ska även undersöka förutsättningarna för att införa trafiksäkerhetskontrollanter.

En annan del av uppdraget är att titta på möjligheten att ge ökade befogenheter till polis, tull och kustbevakning att göra screeningstester med hjälp av sällningsinstrument för droger i trafiken.

MHF har tillfrågats om att ingå i en referensgrupp som ska hjälpa till i utredningen.

– Tanken är nog att referensgruppen ska fungera som ett bollplank, när det gäller alla delar av utredningen, förklarar Lars Olov Sjöström, trafiksäkerhetschef för MHF.

– Vi har naturligtvis mycket att bidra med i frågan om sällningsinstrument för narkotika. Men vi kan också bidra när det gäller nykterhetskontroller inom yrkestrafiken.

Vad betyder det att MHF har fått förtroendet att hjälpa till i den här utredningen?

– Det här är en bekräftelse på att regeringen har uppmärksammat att vi både har ett engagemang och en kompetens när det gäller drograttfylleri, berättar Lars Olov Sjöström.

MHF HAR UNDER DE SENASTE åtta åren, arbetat mer intensivt med drograttfylleriarbetet än tidigare.

– MHF har bland annat samarbetat med norska MA Rusfri Trafikk och MHF Åland, i flera nordiska projekt om droger i trafiken, och arrangerat flera drograttfyllerikonferenser, säger han.

– Vi har även gjort studiebesök i Australien och på Irland och undersökt hur man där arbetar med att detektera droger i trafiken.

MHF leder standardiseringskommittén

KONTROLL. En polis gör ett utandningsprov för alkoholrattfylleri på en förare. En utredning undersöker om den svenska polisen även ska få göra rutinmässiga drogtestar i trafiken. FOTO: LENNART ANGERMUND/MOSTPHOTOS

”Jag tror vi har möjlighet att bli klar med en slutversion av standarden under 2020.”

PUPILLOMETER. Den svenska polisen får i dagsläget inte drogtesta en förare utan en föregående misstanke, som byggs upp med hjälp av en ögonundersökning.

Snabbtester för droganalyser. Kommittén håller på och tar fram en standard för drogtestinstrument.

– Jag tror att vi har möjlighet att bli klar med en slutversion av standarden under 2020, säger Lars Olov Sjöström.

– Om utredningen leder fram till förslag om snabbdrogtester, då är det viktigt att det finns en standard att hänvisa till, när polisen ska upphandla sådana instrument.

Utredningen ska vara klar 1 mars 2021. Hur långt har utredningen kommit i nuläget?

– I slutet av februari hade de precis börjat.

Hur ser du på att tidsplanen för utredningen kan påverkas av utbrottet av corona covid-19?

– Jag tycker att en utredning av den här typen borde kunna hålla den ursprungliga tidsplanen trots corona, konstaterar Lars Olov Sjöström.

– Mötesformerna kommer behöva lösas med digital teknik. Det är klart att inhämtning av vissa uppgifter kan bli försvårade eller försenade.

Norska polisens arbete med att upptäcka

och lagföra drograttfyllerister har effektiviserats sedan testning med instrument infördes, enligt Lars Olov Sjöström.

– MHF tror att vi kan uppnå samma effekter i Sverige om polisen får möjlighet att använda drogtestinstrument.

MED NUVARANDE LAGSTIFTNING använder polisen en så kallad ögonundersökning, för att bygga upp en skäligen misstanke om drograttfylleri, innan föraren kan tas med för blodprov. Det kräver stor erfarenhet av en polis.

– Om den svenska polisens nuvarande arbetssätt kan kompletteras med möjligheten att göra snabbdrogtester, skulle förmodligen arbetet med att lagföra drograttfyllerister effektiviseras, konstaterar Lars Olov Sjöström.

Under 2019 anmäldes 14 569 drograttfylleribrott, det visar statistik från Brottsförebyggande rådet. MHF har startat en namninsamling för att polisen ska få göra rutinmässiga drogtestar i trafiken.

– Jag tror att det är viktigt att visa att det finns ett starkt stöd från allmänheten i den här frågan, när MHF ska driva opinion, säger Sjöström.

MARI HAGLUND

VINN FRIA LITER! SPEL I APPEN.

När du laddar ned vår app kan du tävla om fria liter varje vecka, spela roliga spel och få koll på din bränsleförbrukning. Bli en av 1000 vinnare i veckan! Läs mer på ingo.se

**FIXA
APPEN!**

ingo®

Trafikens brottsoffer i fokus

Trafiknykterhetens Dag den 27 maj uppmärksammar alla som drabbats av rattfylleriets konsekvenser.

– Trafikens brottsoffer är en bortglömd grupp. Samhällets stöd fungerar inte särskilt bra, säger MHF:s trafiksäkerhetschef Lars Olov Sjöström.

UNDER 2019 OMKOM 53 personer till följd av alkohol- och drogrelaterade trafikolyckor i Sverige. Det visar Trafikverkets djupstudier. Varje år skadas cirka 1 000 personer på grund av rattfylleri.

MHF arrangerar sedan början av 2000-talet Trafiknykterhetens Dag varje år. Det är en dag då hela Sverige skänker en tanke till alla de som drabbats av rattfylleri och deras anhöriga.

TRAFIKNYKTERHETENS DAG är den 27 maj. MHF har ett samarbete med Besikta, Opus och Bilbesiktningen. Besiktningsföretagen kommer att dela ut MHF:s flygblad under Trafiknykterhetens Dag på sina stationer.

– Det känns roligt och vi är tacksamma att de hjälper oss att sprida MHF:s budskap, berättar Lena Mörk, projektledare på MHE.

– MHF:s funktionärer kan göra en stor insats genom att lägga MHF-flygblad i brevlådor på sin ort under Trafiknykterhetens Dag, säger MHF:s vd Göran Sydhage.

I samband Trafiknykterhetens Dag brukar MHF och Körkortonline dela ut utmärkelsen Årets Trafikhjälte. Den som får priset Årets Trafikhjälte är någon som utmärkt sig för att ha visat civilkurage, stor bragd och handlingskraft i risk-, och olycksituationer

i trafiken. Personen är en förebild vars exempel motiverar andra att ingripa när någon behöver en medmänniska eller för att förhindra en trafikolycka.

– Planen är att vi ska presentera Årets Trafikhjälte den 27 maj, berättar Lena Mörk.

MHF brukar arrangera en riksmanifestation på Trafiknykterhetens Dag. Den fick ställas in i år på grund av covid-19.

MADD ÄR ETT NÄTVERK för rattfylleridrabbade, som bildades genom MHF 2004.

– MADD har två huvudsyften, det ena är att vara ett kamratsödjande nätverk för rattfylleridrabbade. Där man stöttar och uppmuntrar varandra efter krasch, berättar Lars Olov Sjöström, som är trafiksäkerhetschef vid MHE.

– Det är värdefullt att träffa andra med liknande erfarenheter.

MADD har också som syfte att vara aktivister mot rattfylleri, genom opinionsbildning och att försöka påverka beslutsfattare.

– Det handlar om att påverka människors attityder och beteende kring rattfylleri. En särskilt viktig grupp att nå ut till är ungdomar, exempelvis blivande körkortstagare.

MHF OCH MADD har tagit fram broschyrer där drabbade själva berättar om hur det är att mista en närstående till följd av rattfylleri eller hur det är när en i familjen blir allvarligt skadad. I det här numret av Motorföraren kan du läsa om Rick som miste livet i en rattfylleriolucky, hans föräldrar berättar.

– Tanken med broschyrerna är att påminna om att rattfylleriproblemet pågår ständigt

FAKTA

MADD

- Hemsida: www.mhf.se/madd/
- Kontaktperson: Mats Sjöo
- Telefon: 076-548 97 17
- E-post: mats.sjoo@mfh.se
- Support: Vill du stödja MADD:s arbete? Swisha en gåva på 123 313 78 17.

MANIFESTATION. På Trafiknykterhetens Dag den 27 maj uppmärksammas rattfylleriets drabbade. MHF:s riksmanifestation 2018 hölls i Alingsås. Mats Sjöo, MADD, berättade om sin son Rickard som miste livet i en rattfylleriolucky.

Palmenco

Trandaredsgatan 1B, 507 62 Borås • 010-13 99 100 • info@palmenco.se

www.palmenco.se

Vi stödjer MHFs arbete för en drogfri trafikmiljö

på Trafiknykterhetens Dag

”Sorgen och smärtan är konstant, även om tiden går.”

”Livet är inte slut trots allt.”

MINNESPLATS. MADD är ett nätverk för rattfylleridrabbade. Under 2019 omkom 53 personer till följd av alkohol- och drogrelaterade trafikolyckor i Sverige. Varje år skadas dessutom cirka 1 000 personer. MHF och MADD har tagit fram broschyrer där drabbade själva berättar om hur det är att mista en närstående till följd av rattfylleri eller hur det är när en i familjen blir allvarligt skadad.

HJÄLTEINSATS. Priset Årets Trafikhjälte delas ut i samband med Trafiknykterhetens Dag. Cathomen Nordgren fick utmärkelsen 2019 för att han stoppade en rattfyllerist. Här gratuleras han av MHF:s vd Göran Sydhage.

och att människor drabbas på olika sätt, berättar Lars Olov Sjöström.

MHF HAR TILLSAMMANS med rattfylleridrabbade gjort fyra broschyrer. Två nya berättelser är precis klara. De har finansierats genom projektbidrag från Stiftelsen Ansvar För Framtiden (SAFF).

– Det känns viktigt att det är de drabbade själva som får komma till tals och berätta. De som berättar är människor som vi alla kan identifiera sig med – barn, föräldrar, make/maka eller syskon, förklarar Lars Olov Sjöström.

Hur ser situationen ut för trafikbrottsoffer i Sverige?

– Trafikens brottsoffer är en bortglömd grupp. Samhällets stöd till den här gruppen fungerar inte särskilt bra, säger Lars Olov Sjöström.

– Kompetensen och resurserna finns, men det brister i kommunikationen, till exempel lokalt i våra kommuner.

Vad har MADD för planer för 2020?

– Vi planerar att ha en nätverksträff under hösten, som vi brukar ha, berättar Lars Olov Sjöström.

– Den blir något senare än vanligt med tanke på corona.

EN NYHET FÖR 2020 är att MADD planerar att genomföra en temadag om trafikens brottsoffer under hösten.

– Då vänder vi oss till människor som i sitt jobb möter drabbade, exempelvis personal inom polis, kommun, räddningstjänst, kyrkan, lagstiftare samt beslutsfattare, säger Lars Olov Sjöström.

– Vi genomförde ett liknande seminarium 2015. Det har kommit önskemål om att ordna en liknande temadag igen.

MARI HAGLUND

Gör snabbt om din pick-up till husbil under 30 minuter

Rick, 22, dog när rattfull bilförare kraschade

Åtta år har gått Rick Lindqvist omkom i en bilolycka orsakad av en rattfyllerist. Här berättar hans föräldrar om de smärtsamma minnena.

Det var juni 2012 och vår dotter tog studenten i Borlänge. Vi hade pyntat och dukat för fest och det kom många för att fira. På kvällen gick ungdomarna ut på stan till studentfirandet med kompisarna i liljekvistskaparken. Vår son Rick 22 år, som då bodde i Domnarvet, cyklade in till stan för att vara med och fira sin syster.

Timmarna gick snabbt i den ljusa sommarnatten och strax före femtiden på morgonen blev det dags för Rick att ta sig hem. Av någon anledning satte han sig i en bil, troligtvis för att få skjuts hem. Det visade sig i efterhand att föraren saknade körkort och var drogpåverkad. Ned mot Domnarvsbron, där hastighetsgränsen är 60 km/h, gick färdan i minst 115. Det visade utredningen efter olyckan. Bilen fick kraftig sladd och kraschade in i en stenmur vid brofästet.

KOLLISIONEN VAR SÅ KRAFTIG att muren rubbades ur sitt läge. Föraren tog sig ur fordonet och lämnade platsen, men greps senare. Rick blev allvarligt skadad och avled på lasarettet två timmar senare. Han dog på intensivvårdsavdelningen på Falu lasarett som också är hans mammas arbetsplats.

– Eftersom vi hade studentfirande i fa-

FOTO: PRIVAT

miljen var jag ledig den här natten. Mina kollegor gjorde allt dom kunde för att rädda hans liv men förgäves. Strax efter klockan 9.00 på morgonen ringde det på dörren och två poliser kom och gav oss dödsbudet och berättade vad som hänt. Chocken för oss och för Ricks två syskon var obeskrivlig. Efter en timme lämnade polisen oss med uppmaningen att besöka bårhuset klockan 11.00.

Jag önskar att vi hade fått veta om olyckan tidigare, då hade vi kanske hunnit till Rick innan han gick bort och fått hålla honom i handen. Under eftermiddagen fick allt fler kännedom om vad som hänt och många sörjande samlades vid olycksplatsen, där de tände ljus och lämnade blommor. På kvällen åkte Owe till olycksplatsen för att titta och blev kvar i flera timmar för att trösta ungdomar och vänner som satt där.

NU HAR DET GÅTT ett antal år, men sorgen och smärtan är konstant. Vi har med tiden blivit starkare att bära sorgen, men livet kommer aldrig mera bli detsamma. Inget kan fylla tomrummet efter Rick, den idrottsintresserade och musikälskande killen som vi fick se växa upp. Vår älskade son, storebror och mångas vän, så oerhört saknad av oss alla.

Samhället borde kunna ge bättre stöd till trafikoffrer. För vår familj fanns det inte någon krisgrupp då när vi behövde det. Att orka leva vidare har blivit en ständig kamp och ett sökande efter livlinor.

VÅR RÄDDNING BLEV en anhörigrupp för föräldrar som förlorat vuxna barn. I gruppen fann vi stöd hos andra drabbade med liknande erfarenheter. Nätverket MADD blev också en livlina där vi nu själva arbetar för att stödja andra som drabbats av drog- och rattfylleri. Kan vi göra skillnad för någon annan lindrar det även vår sorg.

Berättat av

LENE & OWE LINDQVIST,
Ricks mamma och pappa

Rattfylleridrabbade Inga-Lill berättade i MHF-radion

MHF Gävle sänder radioprogrammet MHF-radion. I ett specialprogram berättar drabbade Inga-Lill om hur hon förlorade sin son i en rattfylleriolycka.

MHF GÄVLE SÄNDER programmet MHF-radion varje onsdag klockan 17 i närradion Radio Gävle på 102,7. Programmet går att lyssna på i efterhand på mhfgavle.se.

I MHF-radion sänder Ove Sandert ett musikkryss och intervjuar gäster om frågor som rör alkohol, droger och trafik. Syftet med MHF-radion är att föra ut MHF:s budskap – Ingen ska dö av rattfylleri.

Den 29 april sändes ett specialprogram där Inga-Lill Johansson berättade om hur hon förlorade sonen Henrik, 22 år, för två år sedan i en trafikolycka, där föraren var rattfull. Ove Sandert och hans fru Vicky träffade Inga-Lill hemma i Strömsund och spelade in radioprogrammet.

– Tanken med programmet är att lyfta fram Inga-Lills berättelse, berättar Ove Sandert, ordförande för MHF Gävle.

– Jag beundrar Inga-Lill för att hon orkar ta upp det hemska som har hänt hennes familj och berätta om det, om och om igen. Inga-Lill berättar deras historia för att ingen annan ska förlora någon de älskar till följd av rattfylleri.

OVE SANDERT OCH Inga-Lill fick kontakt 2018, när Inga-Lill ringde Ove några veckor efter olyckan. Inga-Lill var med på MHF:s riksmantifestation på Trafiknykterhetens Dag i Östersund 2019 och berättade sin historia.

När Ove och Vicky Sandert träffade Inga-Lill hemma i Strömsund och gjorde radiointervju besökte de Henriks grav och olycksplatsen. Henrik blev 22 år, han har fyra syskon.

– Inga-Lill tyckte själv att intervjun kändes väldigt bra. Det är viktigt. Jag har varit noga med att fråga henne vad hon vill berätta om i programmet och vilka frågor vi får ställa, säger Ove.

MARI HAGLUND

Fotnot: Du kan lyssna på MHF-radion på mhfgavle.se

DRABBAD. Inga-Lill Johansson och Ove Sandert på Trafiknykterhetens Dag i Östersund 2019. I ett specialprogram i MHF Gävles närradio berättar Inga-Lill om hur hon förlorade sonen Henrik, 22 år, i en rattfylleriolycka.

GRAVEN. Henrik blev 22 år. Han omkom i en rattfylleriolycka. FOTO: PRIVAT

ALWAYS GAME ALWAYS PILOTE

Agents : Lars Jarlerud, pilote@jarlerud.se

PILOTE

Sedan 1962 har Pilote erbjudit nya möjligheter för dem som vill resa.

Pilote har ett stort sortiment av husbilar som passar alla resor och utflykter. Sex fordonslängder, tre lounges, fem sänglösningar, tre utrustningsvarianter och 100 alternativ.

All för din din komfort, alltid innovativt; Pilote har utvecklat en ny digital kontrollpanel Xperience för att hantera elektroniken i din husbil.

Nu är det upp till dig vart du vill åka. Vi är redo - är du?

WWW.PILOTE-HUSBIL.SE

MHF satsar på alkobomsturné i Örebro län

MHF Örebro planerar en alkobomsturné i Örebro län den 18–22 maj. Syftet är att visa hur de automatiska nykterhetskontrollerna fungerar och att värva nya medlemmar.

MHF HAR GENOMFÖRT två försöksprojekt med alkobommar i hamnar, i Göteborg och i Stockholm. Syftet med de automatiska nykterhetskontrollerna är att stoppa rattfyllerister från att köra ut från hamnarna.

MHF:s alkobomsvagn demonstrerar hur de automatiska nykterhetskontrollerna fungerar. MHF Örebro och övriga MHF-avdelningar i Örebro län har planer på en alkobomsturné den 18–22 maj. Det är veckan i samband med Folknykterhetens Dag, som infaller på Kristi himmelsfärd.

– Tanken är att visa upp alkobommarna, presentera MHF och värva nya medlemmar. Vi tänker att en demonstration av alkobomsvagnen är ett bra sätt att få kontakt med folk, berättar Iréne Thelin, MHF Örebro.

TURNÉ. MHF Örebro planerar att visa upp de automatiska nykterhetskontrollerna på en turné i länet under maj. Här demonstrerar Tomas Jonsson, MHF Test Lab, hur alkobommarna fungerar.

MHF Örebro körde under många år en stor MHF-aktivitet i Mariebergsgallerian i Örebro på Folknykterhetens Dag. I år tänk-

te man prova något nytt med en alkobomsturné på nio platser i länet. Förhoppningen är att få med sig tre funktionärer från varje lokalavdelning som hjälper till på respektive ort.

TANKEN I NULÄGET är att genomföra alkobomsturnén, men ingen vet hur covid-19 kommer att påverka planerna. MHF Örebro kommer att ta beslut om hur det blir i mitten av maj.

– Vi jobbar på som att det blir av, vi vet inte hur situationen ser ut i slutet av maj. Annars är tanken att vi ska genomföra turnén under sista veckan i augusti, säger Iréne Thelin.

– Om alkobomsturnén i Örebro län faller väl ut, då kanske det är gångbart att genomföra liknande aktiviteter i fler län i region Bergslagen.

MHF Bergslagen omfattar förutom Örebro län, Värmland och Dalarna.

MARI HAGLUND

ENGAGERAD. Iréne Thelin är aktiv i MHF Örebro.

ÄR DU GASKLAR?

Bli din egen gasolinspektör med våra tips!
gasklart.aga.se

A Member of
The Linde Group

AGA

my.aga.se

ESKILSTUNA. Planen är att Ta Paus ska genomföras i sommar. MHF Eskilstuna ska göra 35 rastplatsaktiviteter.

NY PLATS. Tylösandsseminariet flyttar till Stockholm och genomförs i november. Moderator Jonas Eliasson och infrastrukturminister Tomas Eneroth på seminariet 2019.

NYTT DATUM. MHF:s förbundsmöte skjuts fram från juni till den 12 oktober.

Nya datum för flera MHF-aktiviteter

Flera MHF-aktiviteter flyttas fram till följd av corona covid-19. MHF:s verksamhetskonferens, förbundsmötet och Tylösandsseminariet får nya datum.

SITUATIONEN MED covid-19 gör att flera MHF-aktiviteter har fått skjutas upp.

– Vi har bestämt nya datum för verksamhetskonferensen, förbundsmötet och Tylösandsseminariet i höst och hoppas att det ska funka, berättar Göran Sydhage, vd för MHF.

MHF:s verksamhetskonferens flyttas från maj till den 11–13 september i Uppsala. Verksamhetskonferensen har ett nytt upplägg med fokus på utåtriktade aktiviteter. Sista anmälningssdag är den 15 juni. Om du är intresserad av att delta, då ska du kontakta din regionordförande.

REGIONERNAS ÅRSMÖTEN har skjutits fram till augusti och september. Nytt datum för MHF:s förbundsmöte är 12 oktober.

Planen är att MHF:s rastplatsaktivi-

tet Ta Paus ska genomföras i sommar. Sommartrafikanterna uppmanas att ta rast när de är ute och åker. MHF:arna delar ut informationsmaterial om faror och distraktioner i trafiken som trötthet, alkohol och droger, trafikfarliga mediciner samt mobilanvändande.

– MHF Eskilstuna planerar att genomföra 35 Ta Paus-aktiviteter i sommar. Det är otroligt bra och mycket inspirerande, säger Göran Sydhage.

TYLÖSANDSSEMINARIET flyttas till den 2–3 november och genomförs för första gången i Stockholm. Seminariet hålls på Hotell Hilton Slussen. Anmälan kommer öppna under maj.

Sverige var i februari värd för FN:s globala ministerkonferens om trafiksäkerhet. Konferensen antog Stockholmsdeklarationen, som lägger fram förslag till nya globala trafiksäkerhetsmål. Årets Tylösandsseminarium kommer utgå från Stockholmsdeklarationen, utifrån tesen: Hur omsätter vi deklarationen till svensk och nordisk verklighet?

MARI HAGLUND

Välkommen till Bredängs Camping Stockholm

Nära till stad och bad

700 meter till Bredängs tunnelbanestation och 19 minuter till T-Centralen (City)
Högt och vackert belägen campingplats vid Sätorskogens naturreservat.
350 m från Mälärhöjdsbadet med sandstrand och badbrygga.
Under perioden maj - september går en reguljär ångbåt från Mälärhöjdsbadets brygga till Stockholms Stadshus eller Drottningholms Slott.

4-stjärniga servicehus | Vandrarhem och stugor | Servicebutik | Restaurang med rättigheter

Trådlöst internet | Bastu | Motions slinga | Minigolf | Frisbeegolf | Utomhusgym | Hundrastgård

Bredängs Camping Stockholm

Stora Sällskapetsväg 60 | 127 31 Skärholmen | 08-97 70 71
bredangcamping@telia.com | www.bredangcamping.se

SE VÅR WEBSHOP
www.yourex.se
för mer artikelför

YOU'REX®

BILELEKTRISKA RESERVDELAR

Yourex marknadsför det mesta inom bilelektriska reservdelar och andra reservdelar mm för Bilar, Lastbilar, Traktorer/Entreprenad, MC/ATV och Marin mm.

<p>90-600-3073 Generator 12V-65A 1610,- Passar: Volvo – flera äldre modeller</p>	<p>90-605-0234 Generator 12V-60A 1460,- Passar: Volvo Penta/Marin</p>	<p>91-605-1280 Startmotor 12V-3.0kW 2872,- Passar: Volvo Penta/Marin</p>
<p>95-600-7253 Kupefläktmotor 12V 835,- Passar: Volvo – flera modeller</p>	<p>65-015-0062 EGR ventil VAG 2372,- Passar: VW, Audi, Seat, Skoda – flera modeller</p>	<p>91-450-1385 PSA Startmotor 12V-1.2kW 947,- Passar: Citroen, Peugeot – flera modeller</p>
<p>61-901-3010 Bränslepump 985,- Universaltyp, 12V - 0.15 bar, 100 l/h, Sug typ.</p>	<p>91-057-5777 Startmotor 12V-0.7kW 985,- Passar: flera modeller med Briggs & Stratton motor (14k)</p>	<p>35-200-1026 Bromsbeläggssats Framaxel 422,-</p>
<p>50-485-0027 A/C Kompressor 1872,- Passar: Saab 9-3</p>	<p>55-485-0002 Turbo 3360,- Passar: Saab 9-3 & 9-5 – flera modeller</p>	<p>50-600-0131 A/C Kompressor 2747,- Passar: Volvo – flera modeller</p>

Tel 08-735 81 60 www.yourex.se helpdesk@yourex.se

Färjelinjer sommaren 2020

	Rederi	Turtäthet	Hemsida	Bokning/kundservice
VÄSTERUT				
BELGIEN				
Göteborg-Gent	DFDS	1 ggr/vecka	freight.dfdsseaways.com	031-65 08 67
DANMARK				
Göteborg-Frederikshavn	Stena Line	7 dagl	stenaline.se	0770-57 57 00
Halmstad-Grenå	Stena Line	2 dagl	stenaline.se	0770-57 57 00
Helsingborg-Helsingör	Scandlines	Var 15-30:e min	scandlines.se	0200-43 95 39
Helsingborg-Helsingör	ForSea	Var 15-30:e min	forsea.se	042-18 61 00
Öresundsbron	-	Dygnnet runt	oresundsbron.com	040-22 30 00
ENGLAND				
Ingen direktförbindelse från Sverige.				
NORGE				
Strömstad-Sandefjord	Color Line	4 dagl	colorline.se	0526-620 00
SÖDERUT				
BORNHOLM				
Ystad-Rönne	Bornholmslinjen	4 dagl	kundeservice@bornholmslinjen.dk	+4570-90 01 00
POLEN				
Ystad-Swinoujscie	Polferris	3 dagl	polferris.se	040-12 17 00
Ystad-Swinoujscie	Unity Line	2 dagl	unityline.se	0411-55 69 00
Karlskrona-Gdynia	Stena Line	2 dagl	stenaline.se	0770-57 57 00
Nynäshamn-Gdansk	Polferris	1 dagl	polferris.se	08-520 68 660
Trelleborg-Swinoujscie	TT-Line	3 dagl	ttline.se	
TYSKLAND				
Göteborg-Kiel	Stena Line	1 dagl	stenaline.se	0770-57 57 00
Trelleborg-Travemünde	TT-Line	3 dagl	ttline.se	
Trelleborg-Rostock	TT-Line	5-6 dagl	ttline.se	
Trelleborg-Rostock	Stena Line	3 dagl	stenaline.se	0770-57 57 00
Trelleborg-Sassnitz	Stena Line	2 dagl	stenaline.se	0770-57 57 00
Malmö-Travemünde	Finnlines	2-3 dagl	finnlines.com	0771-34 09 00
ÖSTERUT				
ESTLAND				
Stockholm-Tallinn	Tallink Silja	1 dagl	tallinksilja.com	08-22 21 40
Stockholm-Tallinn (St Petersburg)	St Peter Line	1 ggr/v	stpeterline.com	08-459 77 02
Kapellskär-Paldiski	DFDS Seaways	1 dagl	dfdsseaways.se	0454-336 80
FINLAND				
Umeå-Vasa	Wasaline	1-2 dagl	wasaline.com	090-18 52 00
Stockholm (Värtan)-Åbo	Tallink Silja	2 dagl	tallinksilja.com	08-22 21 40
Kapellskär-Nådendal	Finnlines	2 dagl	finnlines.com	0771-34 09 00
Stockholm (Värtan)-Helsingfors	Tallink Silja	1 dagl	tallinksilja.com	08-22 21 40
Stockholm-Mariehamn-Åbo	Viking Line	2 dagl	vikingline.se	08-452 40 00
Stockholm-Mariehamn-Helsingfors	Viking Line	1 dagl	vikingline.se	08-452 40 00
LETTLAND				
Stockholm-Riga	Tallink Silja	1 dagl	tallinksilja.com	08-22 21 40
Nynäshamn-Ventspils	Stena Line	2 dagl	stenaline.se	0770-57 57 00
LITAUEN				
Karlskrona-Klaipeda	DFDS Seaways	1 dagl	dfdsseaways.se	0454-336 80
Trelleborg-Klaipeda	TT Line	1 dagl	ttline.se	
RYSSLAND				
Stockholm-(Tallinn)-St Petersburg	St Peterline	2 ggr/v	stpeterline.com	+358-9 61 87 20 00
ÅLAND				
Kapellskär-Mariehamn	Viking Line	3 dagl	vikingline.se	08-452 40 00
Stockholm-Mariehamn	Viking Line	2 dagl	vikingline.se	08-452 40 00
Grisslehamn-Eckerö	Eckerö Linjen	2-3 dagl	eckerolinjen.se	0175-258 00
Stockholm-Mariehamn	Tallink Silja	2 dagl	tallinksilja.com	08-22 21 40
RESA FRÅN OSLO				
Oslo-Kiel	Color Line	1 dagl	colorline.se	0526-620 00
Oslo-Frederikshavn	StenaLine	1 dagl	stenaline.se	0770-57 57 00
Oslo-Köpenhamn	DFDS Seaways	1 dagl	dfds.com	4 533 42 30 00

Ny spelplan för färjetrafiken

Sverige är inte avskilt från kontinenten. Så löd rubriken på en artikel i Motorföraren någon gång på 1980-talet. Det handlade om att vi hade fasta förbindelser med omvärlden genom 47 färjelinjer.

I DAG ÄR DE NÅGOT FÄRRE beroende bland annat på Öresundsbron, nedläggning av rutter och sammanslagning av rederier. Idag, när detta skrivs i slutet av april 2020, är läget helt annorlunda. Sverige är avskilt från kontinenten och våra grannländer.

Det är det elaka coronaviruset (Covid-19) som är orsaken och som har påverkat hela vårt land och rederibranschen. Världen omkring oss har förändrats till oigenkännlighet och runt omkring oss ser vi bara nedstängningar, utmaningar och nedskärningar. All passagerartrafik står i princip stilla med några undantag efter myndigheternas och Europeiska rådets och kommissionens direktiv.

Rederierna har varslat medarbetare i Sverige och tvingas nu att ta till drastiska åtgärder för att sänka kostnaderna och säkerställa den viktiga frakt- och transportverksamheten. Många företag inom resebranschen har sett en kraftig nedgång av bokningar under den senaste tiden.

FÖLJDEN AV OVANSTÅENDE är att stora helar av Sverige står stilla och naturligtvis också färjetrafiken förutom för resande med tillstånd. Några rederier har ställt in helt och passar på att tidigarelägga underhåll på fartygen eller se över hela sin organisation.

Andra rederier seglar efter tidtabellen men endast som fraktfartyg med varor och gods som är nödvändiga för att hålla Sverige igång.

MOTORFÖRARENS SEDVANLIGA färjetabeller grundar sig på respektive rederis tidtabeller för tiden juli-augusti 2020. Förhoppningen är naturligtvis att alla restriktioner hävs och att livet kan återgå till det vanliga.

INGEMAR CARLSSON

Elektrifierat begagnatköp.

dasweltauto.se

Ett tryggt köp

- 12 månaders garanti.
- Kontrollerad på 122 punkter.
- Bytesrätt inom 10 dagar.

Med en laddhybrid klarar du merparten av dina vardagsresor utan utsläpp. Just nu har vi ett antal begagnade Passat och Golf GTE för snabb leverans. Endast 360 kr/år i vägskatt och när du kör på el så är energikostnaden per mil ungefär 2,50 kr/mil*. Många certifierade som Das WeltAuto och då ingår 12 månaders nybilsgaranti och 10 dagars bytesrätt. Du hittar bilarna på dasweltauto.se eller hos din närmaste Volkswagen-handlare.

Räckvidd på el cirka 4 mil och beror på körsätt, körförhållanden och temperatur.

* Uppskattad energikostnad vid laddning hemma och ett bra elavtal.

Nytt delmål för dödstalen i trafiken

Regeringen har beslutat om ett nytt delmål i nollvisionen för 2030 – 133 döda i vägtrafiken. Det är ett mycket tufft mål anser MHF.

UNDER 2019 FÖRLORADE 221 personer livet i den svenska vägtrafiken, det visar Trafikanalys officiella statistik. Det är den lägsta dödsiffran sedan man började föra officiell olycksstatistik i Sverige på 1930-talet.

I skrivande stund har inte Trafikverket släppt den fastställda statistiken över trafiken 2019 som varje år presenteras i rapporten ”analys av trafiksäkerhetsutvecklingen”. Den publiceras senare än vanligt i år, den 5 maj.

Riksdagen antog 1997 Nollvisionen – ett långsiktigt mål om att ingen ska dö eller skadas allvarligt till följd av trafikolyckor i Sverige. Delmålet i nollvisionen för 2020 är 220 omkomna.

– Vi har haft en glädjande utveckling under 2019. Det är mycket som talar för att vi kommer att nå delmålet för 2020, konstaterar Lars Olov Sjöström, trafiksäkerhetschef för MHF.

REGERINGEN HAR BESLUTAT om ett nytt delmål i Nollvisionen för 2030. Det nya etappmålet för 2030 är 133 omkomna i trafikolyckor. Det är en halvering av antalet omkomna. Utgångsläget är 266 döda, som är ett medelvärde för 2017–2019.

– Det är ett väldigt tufft mål, säger Lars Olov Sjöström.

– Vi når inte det resultatet med de åtgärder som redan är gjorda, det kommer att krävas nya för att närma sig det målet.

För allvarligt skadade i vägtrafiken är delmålet en minskning med 25 procent fram

TUFFT MÅL. Det nya delmålet i nollvisionen för antalet döda i vägtrafiken år 2030 – är 133 döda. Ett tufft mål anser MHF 2019 omkom 221 personer i trafiken.

FOTO: MOSTPHOTOS

”Det viktiga är att vi får en hållbar nedåtgående trend över tid.”

Lars Olov Sjöström,
trafiksäkerhetschef,
MHF.

till 2030. Under 2019 skadades 3 800 personer allvarligt enligt preliminära siffror.

UNDER 2019 MISTE 53 personer livet i alkohol- eller drogrelaterade trafikolyckor. Det visar Trafikverkets djupstudier. Det är en minskning med 22 personer jämfört 2018, då antalet var 75 personer.

– Det är positivt att det var färre som omkom till följd av alkohol- och drogpåverkan under förra året, säger Lars Olov Sjöström.

– Man ska nog inte övertolka resultatet

för ett enskilt år. Det viktiga är att vi får en hållbar nedåtgående trend över tid.

ANDELEN PERSONER SOM omkommer i alkohol- och drogrelaterade trafikolyckor har legat på ungefär 25–30 procent av det totala antalet döda i vägtrafiken under de senaste tio åren, enligt Trafikverket. Under 2019 låg det på 23,8 procent. Under de senaste åren har antalet dödsolyckor till följd av alkoholfylleri minskat, samtidigt som drograttfylleri som orsak har ökat.

MARI HAGLUND

Välkommen till MekoPartner Bilverkstad
Verkstadskedjan som alltid ger dig mer för mindre.
Vi kombinerar kunskap och engagemang med ett lågt pris och hjälper dig med både service och reparation av din bil.

MekoPartner Bilverkstad erbjuder MHF:s medlemmar:
10 % rabatt på ordinarie service, enligt fordonets servicebok.
10 % rabatt på arbete vid reparationer.

Ni kan även dela upp betalningen
Räntefritt på 4 månader med
MekoPartner-kortet.

BILVERKSTAD
MekoPartner
www.mekopartner.se

Läs mer om våra erbjudanden på mhf.se

MÖJLIGHET ATT SÖKA PROJEKTMEDEL

Stiftelsen Ansvar för Framtiden har en öppen ansökningsperiod den **1 juni till 31 augusti 2020.**

Er organisation eller förening kan söka projektmedel för främjande av en helnykter livsstil, gärna med inriktning mot barn och unga.

Ni hittar mer om ansökan och stiftelsens syfte på vår hemsida:

www.ansvarforframtiden.se

STIFTELSEN ANSVAR
FÖR FRAMTIDEN

Adora 2020. Vidga dina vyer.

Prisbelönta Adora med sitt stora panoramafönster ändrar helt enkelt dina åsikter. Vårt bästsäljande husvagnssortiment har moderna inredningar som erbjuder öppna och ljusa ytor, höga specifikationer och ett brett urval av nya möbler. Finns i 14 planlösningar och sovplatser för upp till 7 personer. **Inspirerande äventyr sedan 1965.**

UPPTÄCK FÖRDELARNA

- EXKLUSIV "I-FORMAD" EXTERIÖR DESIGN MED INTEGRERADE FUNKTIONER;
- AL-KO CHASSI;
- ELEGANTA INLEDNINGAR OCH NYA MJUKA MÖBLER
- EXTRA-STORT PANORAMA FÖNSTER PÅ ALLA MODELLER;
- BRETT URVAL AV SÄNGFORMAT;
- ALDE ELLER TRUMAVÄRMNING, SAMT ALTERNATIV ELEKTRISK GOLVVÄRMNING.

Så många äventyr,
så många berättelser.

ADRIA.SE

SVERIGES MEST
KÖPTA
HUSVAGN & HUSBIL

#INSPIRINGADVENTURES

FRAMME. Bävervägen slutar i Norråker. En by med charm och känsla.

Häng med på en tur i ett sommarfagert Ångermanland. Bävervägen leder från kust till skogsfjäll och bjuder på goda stopp för motorentusiaster med känsla för nostalgi.

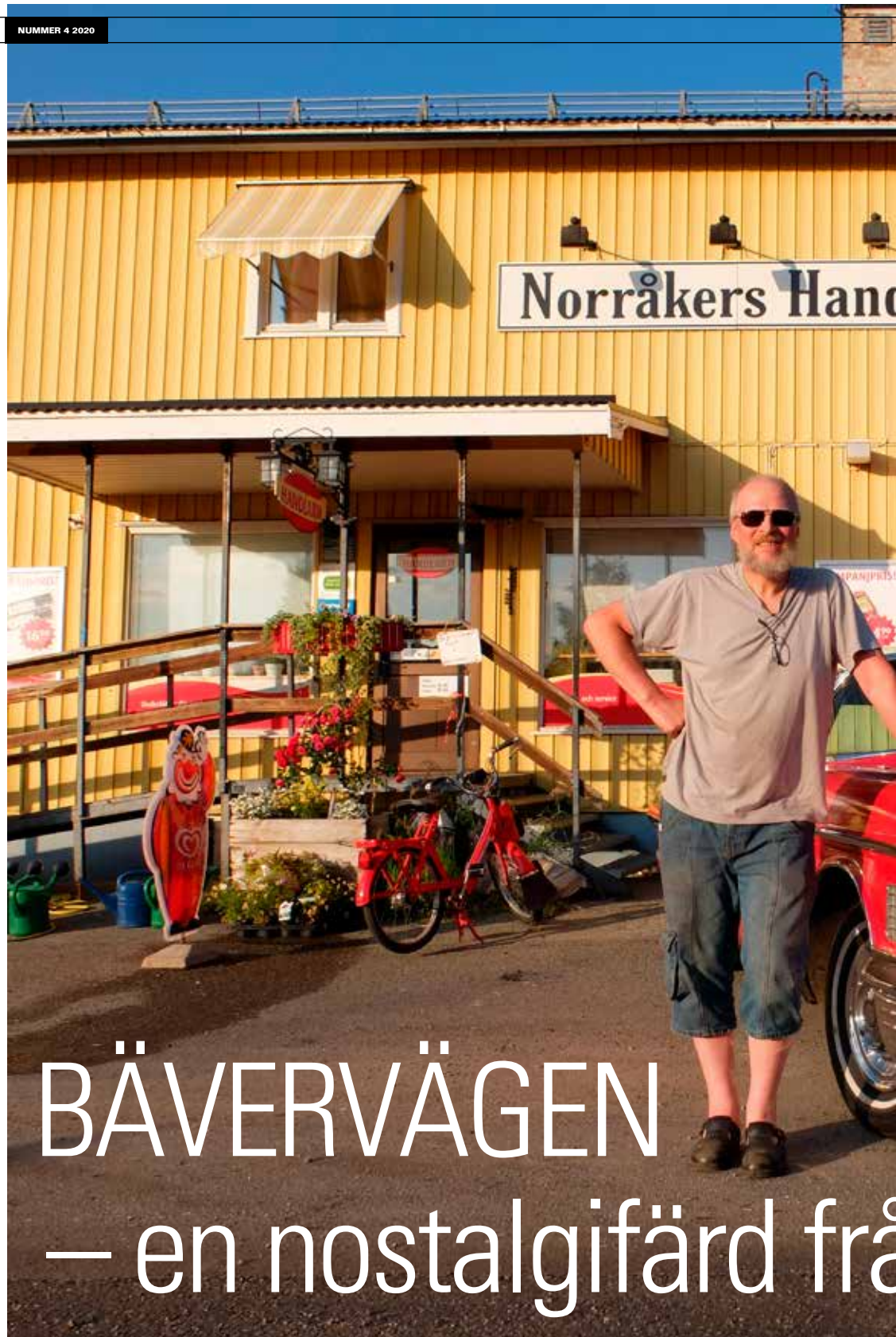
Det är lätt att förälska sig i norrländska vägar. Sträckor som letar sig allt längre in i vildmark och otillgänglighet. Genom trolska urskogsområden och odlingslandskap med höhälsjor som minner om svunna tider. Här och var små byar längs älvdalar och i högländ.

Den drygt 25 mil långa Bävervägen från Bergeforsen norr om Sundsvall, är en gammal och kär bekant. En sträcka jag åkt ett otal gånger sedan barnsben. Väg 331 och 346, som är de officiella beteckningarna, slutar i vildmarksbyn Norråker och ger en god bild av natursköna Ångermanland. Från kargt kustland till böljande skogsfjäll, kryddat med älvar, vattenfall och vidsträckt sjösystem.

ÄVENTYRET BÖRJAR vid Indalsälven en solig sensommardag. Efter att ha tagit av från E4:an norr om Timrå blir älvstranden en utmärkt plats för en förmiddagsfika.

Bergeforsens rastplats lockar fiskare från hela Sverige, på jakt efter lax och havsöring – om man har turen att få fiskekort. För här lottas de åtråvärda korten ut.

En av dem som lyckats få kort – och en

BÄVERVÄGEN — en nostalgifärd från

CRUISING. Anders Mattsson från Västertåsjö är på besök i byn med sin Cadillac Coupé de Ville 1958. Motorn, en mullrande V8, är

Funderar du på att sälja bilen?

Vi säljer mer än 500 begagnade bilar varje vecka, till köpare i hela Europa. Allt du behöver göra är att knappa in registreringsnumret och lämna in bilen till oss. Kvdbil – en skönare bilaffär.

ån kust till skogsfjäll

helrenoverad. I bakgrunden syns Johannes Collins franska Solex-moppe från 1985.

FOTO: CENNETH SPARBY

SOVER INTE. Det är björntätt i Norråker, berättar byborna.

god portion fiskelycka – är Härnösandsbon Janne Lundgren. Han har just landat en lax på 7,2 kilo.

– Bergeforsen är ett av Sveriges bästa laxfiskevatten, och en sådan här dag är det bara att njuta, säger han.

På andra sidan älven står Tomas Lundqvist från Sundsvall, som är här för sjätte gången på drygt en månad.

– Det har varit ett bra fiske hittills denna sommar, med en hel del landade laxar för min del. Men i dag verkar jag stå på fel sida, konstaterar han med en leende gest mot Janne, som fått ännu en bamselax på kroken.

DET TAR EN HALVTIMME att köra till vilda Västanåfallet, Sveriges näst högsta, med en fallhöjd på närmare 90 meter. Något av en doldis om man inte läst på sin geografi. Det är bara att svänga av och köra en slingrande grusväg några kilometer parallellt med Bävervägen så är man framme.

Ett natur- och kulturcentrum med museum, vandringsstigar och poppis kafé där Ninna Lundberg serverar sju sorters kakor, smaskig sockerkaka och nygräddade kanelbullar.

– Allt är hembakt förstås, intygar Ninna, som är född och uppvuxen i Viksjö. Till sin hjälp har hon barnbarnet Tuva Jangbratt, som serverar och står i kassan.

Ninna tipsar om allt som finns att göra i närområdet, i form av vandring, cykling och hantverksbesök. Här finns också ett fint vandrarhem, om man vill bo över en natt och bara ta det lugnt.

Flatmo
Textila inredningar

DYNOR - RESÅRMADRASSER
BÄDDMADRASSER - MATTOR

www.flatmo.se 0696-400 95 info@flatmo.se

KLASSIKER. Stefan Hagman i Viksjö med hustruns gamla Folka.

MOTORPARADIS. PV, Amazon och folkvagnsbubblor är några veteraner på bil-museet i Hoting. En BMW Dixi Sport från 1928 hör till en av höjdarna.

STIG IN! Välkomnande entré vid Västanå Kulturcentrum.

FISKELYCKA. Janne Lundgren har en lyckad dag vid Bergeforsen.

NOSTALGI. Rock-Raggens son med band hyllar legenden under en konsert i Viksjö.

FIKASTUND. Ninna och Tuva lockar med smagiga bakverk.

MERSMAK. Johannes och Ida Collin driver prisad lanthandlaren vid Marjas stuga – byns äldsta hus.

Svenska
Campingpärlor

Läs mer om
pärlorna på
campingparlor.se

del i Norråker. Dessutom lagar de mer än gärna middag åt hungriga logigä-
FOTO: CENNETH SPARBY

Västanå naturreservat har minnesmärken från 1700-talet, då Västanå järnbruk stod i full blom. Det är väl värt att ta sig tid att vandra runt och kolla utställningar och gamla bruksminnen.

Butiken med lokala gårdsprodukter och hemslöjd är ett måste. Tunnbröd, ost och hjortronsylt hör till storsäljarna, enligt Ninna.

Hon är även aktiv i Västanåfallet natur och kulturcentrum, som arrangerar konserter, midsommarfirande, teater och yogakurser.

Innan resan fortsätter vandrar jag längs en slingrande stig upp till fallets början. Där har det bildats en naturlig pool, perfekt för ett svalkande dopp i kristallklart vatten.

Viksjö nästa, knappa kvarten längs Båvervägen. Värt ett längre stopp för ett besök på Mat & Nostalgi – lanthandel, kafékult, retrobutik och loppis i ett.

SAMLARENTUSIASTEN Stefan Hagman har, tillsammans med hustrun Monika och sönerna Peter och Erik, skapat en oas för nostalgiker. Det är som att gå 50 år tillbaka i tiden. Allt från de slitna Gulf-pumparna ute på gården till kaféinredningen med fungerande jukebox.

Familjen kom hit 2012 för att överta den gamla nedlagda affären. Och det tog sedan inte lång tid för Viksjöborna att åter kunna handla och tanka sin bil. Numera finns här även en laddstation för el-bilar.

– Det är så häftigt att kunnat ge den gamla ICA-affären liv igen, med originalinredning som andas 70-tal, säger Stefan där han visar runt i lokalerna.

DE STILFULLA KAFÉMÖBLERNA är tillverkade av Nordiska Kompaniet och kommer från ett gammalt kondis i Brunflo. I reservdelsbutiken finns prylar till 50- och 60-talsamerikanare, som är Magnus stora passion. Och så retrobutiken förstas, där allt går att köpa. Från skivspelare och gammal vinyl till filmaffischer och radioapparater. Här tronar även hustrun Monikas gamla "Bubbla" i oklanderligt skick – en folkvagn årgång -61.

– Jag drivs väl av en passion för det som en gång var – före mobiler och datorer. Och folk hittar hit för att ta en fika, kaka lunch och kolla prylarna, säger Stefan, som är i full färd med att förbereda aftonens konsert där Rock-Raggens son med band hyllar legenden.

FÄRDEN FORTSÄTTER förbi ödehus, med flagnande färg och igenbommade fönster. För Båvervägen går genom avfolkningsbygd med många "Till salu"-skyltar ute på gårdsplanerna.

I Edsele är det läge att stanna till vid Faxälven och hembygdsgårdens sommaröppna kafé med hembakat tunnbröd och kanelbullar. Det är sedan knappt två mil till Ramsele, som lockar med Rafnasils kulturområde, en unik mötesplats vid ännu en väl underhållen hembygdsgård.

Föreningen Ramsele Motorhistoriker bjuder dessutom i juli varje år på populärt bilmöte. En veteranfest där närmare 500 fordon brukar visas upp, med en hel del jänkare på parad.

Motorentusiasterna får än mer lystmäte i Hoting, där Båvervägen under några kilometer samsas med Inlandsvägen och Inlandsbanan från Östersund till Jokkmokk och Gällivare. Vid järnvägen ligger Ivars bilmuseum, där man kan skåda både bilar och motorcyklar från 1920-talet och framåt. Bilhandlaren Ivar Ericsson förverkligade för många år sedan drömmen om ett museum, för att kunna förvalta sitt stora samlarintresse

Hallen rymmer en av Europas förnämsta samlingar av veteranbilar och motorcyklar. Mercedes, Rolls Royce, Cadillac, Indian och Harley-Davidson är några av klassikerna.

NATURSKÖNA TÅSJÖDALEN tar vid, med Kyrktåsjö och hembygdsgården som nästa stopp. Byn ligger vid stranden av den fyra mil långa sjön, med det mer än 600 meter höga Tåsjöberget strax ovan.

Det är tunnbröd på gång i bagarstugan ute på den lilla halvön. Eva-Lisa och Paul Nilsson har fått rejäl fart på den vedeldade

Svenska Tält i Dorotea AB
Timmervägen 5
917 32 Dorotea
0942-10815
info@svenskatalt.se
www.svenskatalt.se

Måttanpassade Sidor & front till Er husbilsmarkis

ugnen och gräddar kakor på löpande band.

– Vi bakar två-tre gånger i veckan, och brödet är så populärt att vi får beställningar från hela Sverige, berättar de och bjuder på en nygräddad kaka med smör och getost.

Dessutom blir jag serverad kokkaffe ur stilfull porslinskanna. Nostalgiskt så det förslår.

VILSAMT. Solnedgång vid Tåsjöns strand. En lisa för själen.

I NORRÅKER VÄNTAR nattlogi och middag. Ida och Johannes Collin driver sedan 15 år tillbaka en prisad lanthandel med boende och erbjuder guidade vildmarksturer. Paret är en stor anledning till att byn med drygt hundra invånare lever och blomstrar.

– Ja, vår affär med kafé har mer och mer blivit en social träffpunkt där det mesta avhandlas vid tio-fikat, konstaterar Ida nöjt.

– Dessutom reser folk långväga bara för att köpa våra ostar, berättar Johannes.

För disken är välfylld året runt, med väl-lagrade delikatesser både från Frankrike och lokala producenter, som Höglands mejeri några mil västerut.

ETT PAR TIMMAR SENARE dukar Ida och Johannes upp utanför Marjas stuga uppe på höjden. Det är byns äldsta hus som renoverats till gediget boende för turister och hemvändare. På ången nedanför betar de egna fåren och hästarna.

Nu väntar middag med älgstek, nypotatis från Rossön och väl utvalda ostar. Och medan solen sänker sig över Tåsjön får jag ta del av vilda historier om när björnarna blev ytterst närgångna i byn för några år sedan. Därav varningsskylten vid bygatan.

Efter en rejäl långfrukost på Norråkers Handel nästa morgon rullar jag vidare mot nya äventyr mot Borgafjäll och Konstvågen Sju Ålvar. Jag tänker dock börja med att pröva fiskelyckan i sjön, och köper fiskekort hos "Åke på Macken". En institution i byn, som funnits sedan slutet av 1950-talet. Då var det Caltex och därefter Texaco som prydde skylten.

Nu är det Preem som gäller.

ÅKE MATTSSON HAR servat ortsbor och turister i 25 år. Alltid leende och med en stor känsla för service.

– Men nu sköter ju kunderna tankningen själv, så jag kan ju sakna tiden då en mack var en riktig mack, säger Åke.

Under åren har bensinstationen blivit den självklara mötesplatsen i byn, tillsammans med Norråkers handel. Och när affären är stängd kan man alltid handla nödvändiga livsmedel av Åke, som har öppet alla dagar året om.

– Men på julafton stänger jag strax före tre, så jag hinner hem till Kalle Anka, säger han och nämner i samma andetag att det var 20 år sedan förra ledigheten.

JAG HOPPAS KUNNA hinna med en semestervecka till innan 70-årsdagen, konstaterar han med ett finurligt leende.

Det står en ljugarbänk med bord vid bensinpumparna. För här i byn finns många goda historieberättare, och Åke hör till en av dem som verkligen kan konsten.

CENNETH SPARBY

LOKAL PROFIL. Macken i Norråker – en institution med Åke Mattsson som förvaltare.

Åre Camping

Välkommen till den familjära campingen i Åredalen!
Öppet året runt.
0647-50770 • info@arecamping.se
www.arecamping.se

WERA
FRITID PÅ RIKTIGT

Vivaldi | Bohus Air | Prestige | Universaltält | Tillbehör

Har du hört?

Eurotents har bytt namn till Wera!

Besök vår hemsida för att läsa mer om varumärkesbytet och för att hitta din närmaste återförsäljare.

weratents.se

BAKHANTVERK.

Eva-Lisa och Paul Nilsson värnar det traditionella tunnbrödsbakandet vid hembygdsgården i Kyrktåsjo.

MUMS! Nygräddat tunnbröd med mest och kokkaffe i klassiskt porslin.

FOTO: CENNETH SPARBY

FAKTA**GODA STOPP LÄNGS VÄGEN**

• Västanåfallet natur- och kulturcentrum, med landets nästa högsta vattenfall.
www.vastanafallet.se

• Mat & Nostalgi i Viksjö. Upplev nostalgi med 1960-talsvibbar. Öppet året runt.
www.matochnostalgi.com

• Hembygdssfika, kulturcentrum och motorträff med veteraner.
www.edsele.se
www.ramsele.se

• Ivars bilmuseum. I Hoting ligger museet för alla bil- och mc-fantaster, granne med Inlandsbanan.
www.ivalsbilmuseum.se

• Tåsjöberget. Ångermanlands högsta berg, 635 meter över havet med storlagen vy över sju socknar i Lappland, Jämtland och Ångermanland.
www.tasjoberget.se

• Basecamp Norråker. Erbjuder prisvärda boendepaket med vandring, fiske och viltskådning.
www.basecampnorraker.se
www.norrakershandel.se

MISSA INTE!

• Att göra en avstickare till Junsele djurpark och Nämforsens hällristningar i Näsåker. www.junseledjurspark.com
www.hogakusten.com/sv/hallristningar-vid-namforsen

Välj trygghet för dig och din bil

Vänd dig till ett MRF-företag om du vill känna dig tryggare, på plats eller online. Hos oss får du den omfattande MRF-garantin och när du servar eller reparerar din bil får du MRFs reparationsvillkor, garantier och alla jobb fackmannamässigt utförda. Kolla på vår webb var du hittar närmaste MRF-företag.

www.mrf.se/privatperson

I trygga händer

MOTORHISTORISKA
RIKSFÖRBUNDET

Motorhistoriska dagen 6 juni

Fira Sveriges rullande kulturarv
– på en (*egen) folkfest nära dig!
mhrf.se/6juni

*Följ beslut, anvisningar och rekommendationer från myndigheter och agera utifrån deras riktlinjer.

Arrangörstävlingen
i samarbete med

För mer information om arrangörstävlingen Kultur på väg som anordnas i samband med Motorhistoriska dagen, ring 08-30 28 01 eller besök mhrf.se/6juni.

Foto: Mikael Sandholm/FABAS

Polar bjuder på teknikskifte

2020 års modeller av Polarvagnen bjuder på teknikskifte. Bland nyheterna finns bland annat en sjutums digitalpanel, unik AR-app, fläckskyddade textilier och möjlighet till vinkelkök. Dessutom finns slätplåt för första gången som tillval.

Den sju tum stora läsplattan har bland annat inbyggd DAB FM-radio och Bluetooth. Från displayen styrs mycket i vagnen. Det är även möjligt att på distans köra diagnos på funktioner och trådlöst skicka uppdateringar till husvagnen.

Vinkelkök har blivit tillval i alla linjer. Populära vagnar som 560, 590 och 650 kan nu fås med finessen.

Polar hävdar att man är den första husvagnstillverkaren i världen med en egen AR-app. AR står för Augmented Reality ("förstärkt verklighet"), och genom att ladda ner appen i din mobil eller padda får du unika upplevelser när du riktar enhetens kamera mot markerade sidor i Polars broschyr.

En annan nyhet är att Edition-serien nu utökats med nya barnkammarlösningar i 680- och 730-storlek.

Axmar brygga är belägen i södra Norrlands kustland.

Axmar Brygga serverar husbilsbesökarna

Populära Axmar Brygga längs Jungfrukusten mellan Gävle och Söderhamn har nu öppnat för säsongen. Den omskrivna restaurangen ligger precis vid havet, och erbjuder ett 40-tal ställplatser med eller utan el.

Varför inte börja dagen med en vandring runt Axmarbruk och engelska parken med sin anrika historia.

Den väl bevarade järnhytan

ligger granne med restaurangen. Under sommarmånaderna arrangeras en rad kulturella aktiviteter som teater, konserter och konstutställningar. Hyttan håller öppet för allmänheten lördagar och söndagar under sommarmånaderna.

Och som husbilsresenär kan du få krogmiddagen levererad direkt till husbilen, utan extra kostnad. Kolla: www.axmarbrygga.se

Fler ställplatser vid Höga Kusten

Kramfors kommun har fått 19 miljoner kronor genom EU:s Strukturfondspartnerskap för en fortsatt utveckling av Skuleberget vid Höga Kusten. Målet är att skapa Sveriges bästa friluftsddestination.

– Vi är idag en av Sveriges snabbast växande destinationer och den här typen av satsningar är avgörande för att vi ska kunna attrahera ännu fler besökare till hela Höga Kusten, säger en glad Mia Karlsson, vd på Höga Kusten Destinationsutveckling.

Beskedet innebär att arbetet med en ny liftanläggning, cykelbana och ställplatser för husbilar kan börja. Arbetet beräknas vara färdigt 2022.

Redan idag är Höga Kusten en populär destination för husbilsturisterna, och det finns gott om ställplatser och natursköna campingplatser i regionen. Kolla vidare på www.hogakusten.com

Skuleberget.

Tvätta för egen maskin på campingturen

Scrubba är en portabel, tillika manuell, tvättmaskin som används för att tvätta kläder när du är på resande fot. Scrubba är en vattentät påse som viks ihop när den inte används.

På insidan av påsen finns en knottig struktur som fungerar som en gammeldags tvättbräda som du gnuggar kläderna mot. Påsen fylls med smutstvätt, vatten och tvättmedel. Sedan stängs det vattentäta låset, överflödigt luft släpps ut och påsen börjar knådas.

Scrubba Mini Held Rinse.

Scrubba är enkel att ha med på campingresan, och kan dessutom användas som en hink eller torrpåse

där vattenkänsliga prylar kan förvaras.

Idén till Scrubba kom från australiensaren Ash Newland när han reste världen runt. Ash ville packa lätt och samtidigt kunna tvätta de få ombyten han hade med sig. Lösningen blev att kombinera den klassiska tvättbrädan med en vattentät påse.

Scrubba finns i två storlekar och kostar från cirka 400 kronor. www.smartasaker.se

Ny museiguide med fokus på bil och mc

Nu lanseras årets version av Museiguide-appen som visar vägen till nya besöksmål alldeles runt hörnet. I guiden presenteras i år 485 arbetslivsmuseer runt om i landet, smultronställen fulla av spännande föremål, miljöer och berättelser.

Appen Museiguide är framtagen av Arbetslivsmuseernas Samarbetsråd (ArbetSam) och Arbetets museum, som båda verkar för att synliggöra Sveriges arbetslivsmuseer. I appen

Brandbil från Norrköpings stadsarkiv.

kan du upptäcka arbetslivsmuseer nära dig, lägga till favoriter och skapa en egen rutt. Kartfunktionen gör det lätt att planera framtida utflykter.

– Många arbetslivsmuseer visar rörtligt kulturarv, som tåg, fartyg, flyg, bilar och motorcyklar. I appen kan du filtrera fram och favoritmarkera det som just du är intresserad av, berättar Helena Törnqvist, arbetslivsintendent på Arbetets museum.

Museiguide 2020 trycks även i pappersformat och går att beställa kostnadsfritt genom Turistbyråshopen. Appen finns för både iOS och Android. www.arbetetsmuseum.se

HRF kritiserar skatten på husbilar

Nu har den svenska husbilssäsongen dragit igång så smått – trots virusstider och karantän. En säsong som många menar kommer att präglas av "svemester" – där vi håller oss hemma under sommarmånaderna.

Alltjämt väntar dock husbilsbransch och husbilsägare på ett besked om beskattningen av nya husbilar.

Därför ökar opinions- och lobbykampanjen Husbilskampen sitt lobbytryck ytterligare.

Målet är att få till ett besked om rättvisare beskattning av nya husbilar innan sommaren, säger Tomas Haglund, ordförande för branschorganisationen Husvagnsbranschens Riksförbund, HRF. Organisationen uppvaktade i mitten av april finansminister Magdalena Andersson, och infrastrukturminister Tomas Eneroth, med en begäran om en skatteändring.

Att skatten blir proportionerlig till fordonet, betonar Tomas Haglund.

HRF driver kampanjen i samarbete med SCR Svensk Camping och Caravan Club.

Se vidare: www.husbilskampen.se

KABE MADE IN SWEDEN

Oprövade platser.

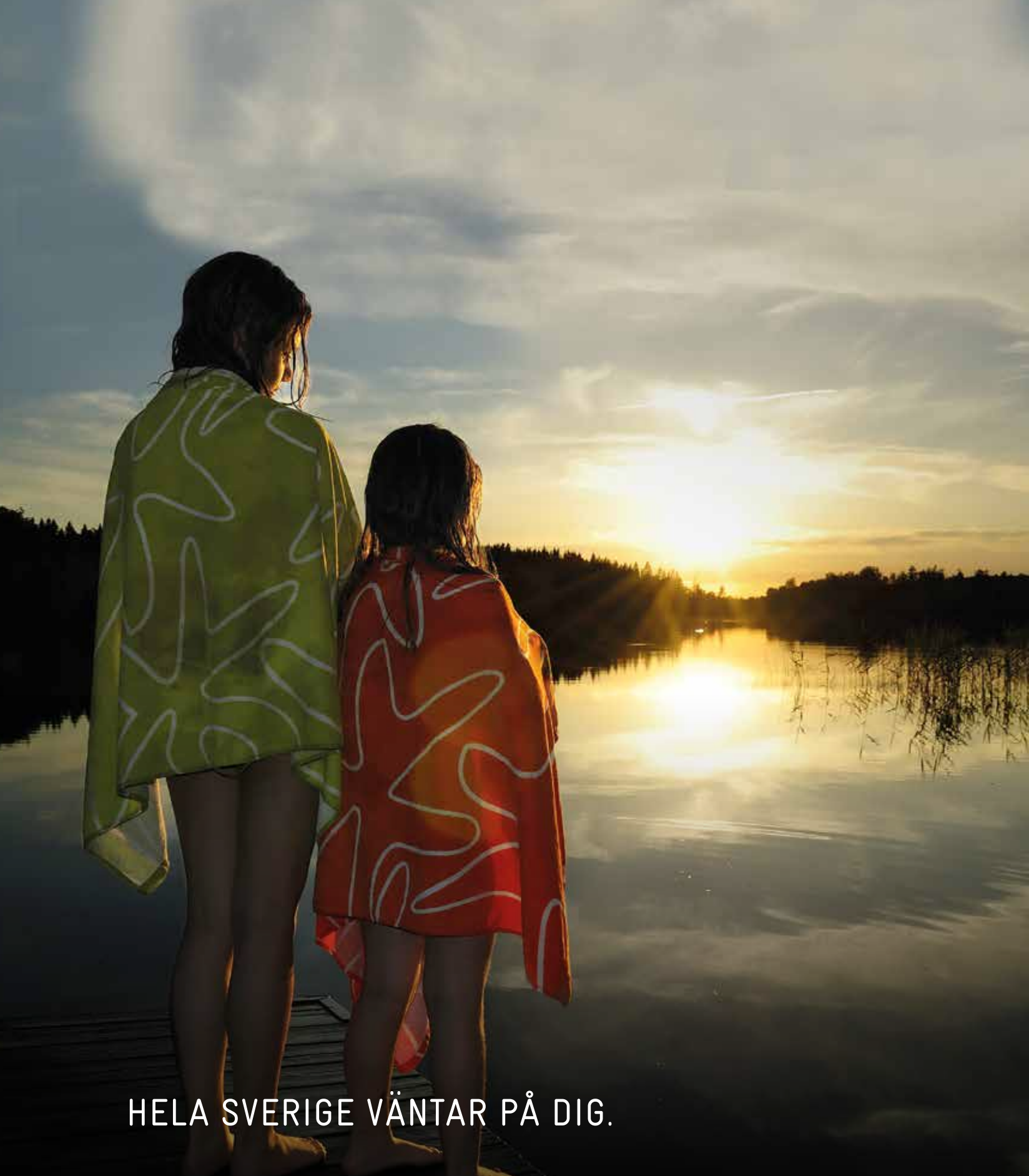
Vår strävan är att alltid ligga steget före med teknik och komfort utöver det vanliga. Med funktioner som höjer livskvaliteten var du än befinner dig. Och när du lär känna din KABE, med alla dess genomtänkta detaljer, smarta lösningar och bekvämligheter, inser du helt och fullt värdet i den genomarbetade designen.

Alla funktioner, som till exempel isolering, ventilation, värmesystem och fönster, är av högsta kvalitet. Ergonomiskt formade soffor, ställbara sängar med spiralmadrass och flexibelt kök utan kompromisser är några exempel på komfort du genast upplever. Vi lägger mycket arbete på att ständigt utveckla våra husvagnar och husbilar, att alltid ligga i framkant och till och med steget före. För att kunna erbjuda dig som KABE-ägare det allra bästa – en husvagn eller husbil som håller högsta standard och exklusiv känsla inifrån och ut.

VÄLKOMMEN IN TILL DIN KABE-ÅTERFÖRSÄLJARE SÅ BERÄTTAR VI MER!

Alltid steget före
KABE

 kabehusvagnarhusbilar
Hitta din återförsäljare på kabe.se

HELA SVERIGE VÄNTAR PÅ DIG.

Hos oss hittar du hela Sveriges äventyr, smultronställen och semesterparadis. Välj mellan tusentals campingtomter och stugor, från Karesuando till Falsterbo. Boka på [Camping.se](https://www.camping.se)

Camping.se

När Knaus sätter köket främst

TYSKT HUSVAGNSTÄNK. Ljust och luftigt med ljusa träslag och två takfönster samt ett panoramafönster över köksdelen.

FOTO: STEFAN NILSSON

Välja husvagn är ofta en balansgång mellan vikter, komfort, utrymme och körkortsbehörigheter. En liten husvagn kan vara ett bra alternativ för den som vill se sig om och göra långresor med sitt boende på släp, medan en större vagn bjuder på bästa komfort för långliggaren som håller sig till en och samma campingplats. Knaus Südwind 500 PF skulle kunna vara den perfekta kompromissen.

DEN HÄR GÅNGEN SIKTADE VI in oss på att hitta en vagn med totalvikt på 1 500 kg, för att kunna köras med B-kort i rätt fordonskombination. En annan viktig parameter var högsta komfort för två, men ändå användbar för hela familjen på två vuxna och två barn.

Efter lite sökande fastnade vi för en vagn i Knaus Südwind-serie. En 1 500-kilovagn med enkelaxel är dessutom rimligt enkel att rangera för hand på campingplatsen.

Den Knaus Südwind 500 PF vi har tagit ut på prov har en bekväm dubbelsäng, med mätten 200x139 centimeter, längst bak. Bredvid sängen finns dels ett handfat i en öppen planlösning och dels ett toalettutrymme med dusch. Duschen har ett draperi som man drar för till en duschkabin inne i

toalettutrymmet. Fördelen med handfatet ute är att man inte behöver stå och vänta på att någon ska bli klar på toaletten eller i duschen om man bara ska tvätta sig i handfatet eller borsta garnityret.

MAN SKULLE KUNNA TALA OM kärlek vid första ögonkastet efter att ha öppnat entrédörren längst fram på högersidan. En entrédörr som Knaus nu försett med extra kraftigt lås.

Det första man möts av är det stora ljusa köket längst fram i vagnen. Köket har ett panoramafönster som täcker vagnens framsida och ger bästa utsikt för kocken. Det kan handla om en naturupplevelse eller helt enkelt bara att hålla koll på juniorerna om de roar sig utanför vagnen.

Över köket finns ett stort fönster som går ända upp till taket och en bit in över huvudet på kocken. Ljust, luftigt och bästa kontakten med naturen utanför oavsett om man njuter av regndropparna som slår mot fönstret eller solen som skiner in.

GLÖM BARA INTE ATT dra för mörkläggningen även vid det fönstret. Särskilt om vagnen står så att solen träffar med maximal kraft en riktigt varm sommar dag när ni vill sova länge.

Det frontplacerade köket är genomtänkt med en kyl/frys precis till vänster om bänken, trelägg gas-

spis och den vanliga uppsättningen av lådor under bänken. Tillhöger om bänken, precis vid entrédörren, finns skafferi och förvaring.

Så gott som alla husvagnstillverkare är specialister på det här med compact living och Knaus är definitivt inget undantag. Här finns allt från små hyllor till snyggt placerade överskåp och större ventilerad förvaring under sängarna.

Luckor på utsidan gör den förvaringen åtkomlig utifrån. Det gäller även värmen i vagnen. Knaus 500 PF har i Sverige Truma S 3004 med Truma ultraheat som standard. Det betyder luftburen gasolvärme med extra el tillsats som är monterad i Gasolvärmaren. En lösning som tillsammans med det standardmonterade elvärmegolvet ger vagnen goda vinteregenskaper.

GOLVET HAR EN TJOCKLEK på 38 millimeter, medan väggar och tak är 31 millimeter tjocka. Värmen förbättras med en 12-volts fläkt som ser till att luften cirkulerar för jämn värme.

Det finns plats för två stycken 11-kilos gasolflaskor i gasolboxen där det även finns fäste för, och utrymme för, ett reservhjul.

En viktig detalj här är att vagnarna som säljs i Sverige har en hel del specifik utrustning för att klara vårt klimat och den så populära vintercam-

Bredvid dubbelsängen finns toaletten med duschmöjlighet och handfat utanför toaletten.

Lådor med mjuk stängning, kyl/frys till vänster och förvaring till höger.

Läge för övernattnings med sjön i bakgrunden och behagligt gräs under hjulen. Knaus har förstärkt låset på vagnens dörr för ökad säkerhet.

Dubbelsängen bak har den bekväma EvoPore HRC-madrassen, lätt åtkomst till toaletten och stort öppningsbart fönster för att släppa in morgonens dofter och ljud.

FOTO: STEFAN NILSSON

pingen på sportlovet. Tänk på det om du funderar på att köpa en begagnad vagn utomlands.

Compact living betyder också att man lever nära varandra. Inte minst på natten. Knaus 500 PF har en utdragbar rumsdelning så att mamma och pappa kan få lite privatliv i dubbelsängen bak, eller kanske för att ungarna ska slippa höra snarkande föräldrar när de väl somnat. Nackdelen är att de måste in i föräldrarnas sovrum för att gå på toa.

I vanlig ordning så finns det en rad med olika storlekar och planlösningar för husvagnar och det gäller även Knaus Südwind serie. Vagnarna finns i karosslängder från 444 till 746 centimeter och med totalvikter från 1 300 till 2 500 kilo, med antingen enkel-axel eller boggi.

Det är bara att ge sig in och botanisera bland vagnarna. Håll dock koll på körkortsreglerna och på lastvikterna. Det är lätt att överlasta en husvagn då vissa modeller har begränsad lastkapacitet.

JUST DEN PROVKÖRDA VAGNEN har en lastkapacitet på 170 kilo, men väljer du samma vagn klassad för 1 400 kilo, får du inte lasta mer än 70 kilo i vagnen.

En annan intressant sak som är viktig att

ha koll på är fordonskombinationens högsta tillåtna tågvikt. Det finns många bilar med hög last- och dragvikt, men som har en begränsad tågvikt. Det betyder att man visserligen kan dra ett visst släp, men inte kan utnyttja maximala lastvikten på både bilen och släpet samtidigt.

Körmassigt är den här vagnen en snäll och trevlig bekantskap. Den sluttande fronten sänker luftmotståndet och hjälper till att spara drivmedel. Den standardmonterade AKS spårstabilisatorn på AL-KO chassi ger den lugna och trygga vägegenskaper.

VI PROVKÖRDE VAGNEN dels med en Skoda Octavia med en tjänstevikt på 1515 kilo och bensinmotor på 150 hästkrafter samt dels med en fyrhjulsdreven Range Rover Velar med en tjänstevikt på 2 232 kilo, en dieselmotor på 270 hästkrafter.

Vi noterade en förbrukning på 12,3 liter bensin/100 km med Skodan och 11,1 liter diesel med Range Rovern på landsväg i 80 km/h.

Helt klart gick den stadigare efter Range Rovern, men Skodan hade inga problem att dra vagnen och den kändes väldigt trygg trots 9 sekundmeter nordlig vind (sidvind) med byar på 14 sekundmeter på Ölandsbron.

STEFAN NILSSON

Marie Sundberg, husvagnssäljare i Kalmar.

Knaus om coronakrisens påverkan

När vi provkörde den nya Knaus-vagnen passade vi på att ställa några frågor om hur coronakrisen påverkar verksamheten till Marie Sundberg som är säljare på Sehammars i Kalmar.

Har coronakrisen påverkat er försäljning husbilar husvagnar?

– Vi har känt en viss nedgång i försäljningen. Det är mindre folk som kommer till oss, men samtidigt har mejlförfrågningar och intresset på nätet ökat, svarar Marie.

Vad tror ni om framtiden. Snabb återhämtning, kanske till och med fler som väljer camping?

– Vi är övertygade om att vi den senare delen av det här året kommer att få ett uppsving tack vare att resandet med flyg utomlands med största sannolikhet kommer att vara begränsat en lång tid framöver. Om vi ser en ljusning gällande smittande och dödsfall innan sommaren och resandet kommer att öka så har vi en väldigt bra sommarförsäljning att vänta oss.

Får ni beställda vagnar och bilar eller har det uppstått förseningar?

– Vi har fått allt som är beställt hittills utan några större förseningar, men tillverkarna har prioriterat kundsålda fordon och varit väldigt duktiga på att ställa om organisationerna och produktionen, avslutar Marie Sundberg.

STEFAN NILSSON

KORTFAKTA

KNAUS SÜDWIND

500 PF

Pris: 339 000 kr.

**Totallängd/ka-
rosslängd/bredd/
höjd/axelavstånd:**
7 270/5 280/2 320/
2 570 mm.

**Tjänstevikt/total-
vikt/max lastvikt:** 1
330/1 500/170 kg.

Antal sovplatser:
3 (4).

Däckdimension:
215/55 R 17.

**Bäddmåt dub-
belsäng/bäddbar
sittgrupp:** 2 000 x
1 390/1 960 x 1 400
mm.

Volym kylskåp: 142
liter (med 12 liter
frysack).

**Volym färskvatten-
tank:** 45 liter.

Centralt avlopps-
system med tömning
under vagnen.

Större spegel med större siktfält – säkrare!

Nytt spegelhuvud med reflex för bättre synlighet

Snygg och skyddande kåpa för spegelfästet

Säkrare (och snyggare) backspegel

Bra Vision
Scandinavia AB
www.bravision.se

KABE

RENTAL

Kontakta oss om du är intresserad eller vill ha mer information och prisuppgifter.

Telefon: 036-39 37 25
E-post: info@kaberental.se
Webb: www.kaberental.se

Hyr snabbt, enkelt och tryggt!

Längta bort...

Eura Mobil Integra 890
1 589 000:-
ALL INCLUSIVE

Ingår: Solcell, Markis, Cykelställ, TV/DVD, Automat, AL-KO, 180 hk

McLous Nevis 300
829 000:-
ALL INCLUSIVE

Ingår: Solcell, Markis, Cykelställ, TV/DVD, Golvvärme, Truma 6EH

Välkommen på **Husbil Stockholm 2020** på Kistamässan 6-8 mars! Läs mer på husbilsthlm.se

Alingsås
Kungsängen
Lomma
Karlstad
Uddevalla

Hol Hakelid 21 0322-63 00 52
Mätarvägen 3B 08-410 790 90
Järngatan 39 040-30 49 00
Blekegatan 4 054-15 15 90
Kurödsvägen 22 0522-64 65 90

Autohallen
Husbilar.se

Bror Duktig i förfinad kostym

FOLKKOMBI. Skoda Octavia är här i fjärde generationen sedan Volkswagen-gruppen köpte den tjeckiska biltillverkaren. En rymlig, strömlinjeformad kombi som borde tilltala svenskar.

Skoda firar 60 år och Octavia lanseras i sin fjärde generationen sedan Volkswagen-gruppen köpte den tjeckiska biltillverkaren 1991. Octavia blev modellen som på allvar tog Skoda in i de europeiska biltillverkarnas finrum och senaste Octavian är en bra kombination av duktighet och lyx.

SKODA HAR "SIMPLY CLEVER" som slogan. Duktigt helt enkelt skulle man kunna översätta det till och det roliga är att Skoda fortsätter att bygga bilar med små duktigheter. Det går att hitta paraply eller snöborste i ett eget dörrfack samt isskrapa på insidan av tanklocket liksom smarta mobiltelefonfack. Prylar som kan vara bra att ha på kända ställen just den där gången man behöver dem.

Allt det där finns med i nya Octavia och detta tillsammans med Volkswagen-gruppens fina 1,5-liters fyrcylindriga bensinmotor med cylinderavstängning.

Vi har provkört bilen med den nya sexstegade manuella växellådan som känns både lättarbetad och väl avstämd för att ge bilen låg bränsleförbrukning. Nog så viktigt i dag.

Det finns en rad olika lösningar för att hålla nere förbrukningen i en bensindriven bil. Vi har vant oss

vid Toyotas hybrid drivlina och flera andra tillverkare bygger hybrid drivlinor med olika grad av effektivitet. Så även Skoda, som samtidigt lanserar Octavia i två olika laddhybridversioner samt som mildhybrid.

Finessen med basmodellens lilla bensinmotor är att den fungerar som en fyrcylindrig motor när kraften behövs och som en tvåcylindrig motor när det räcker med mindre kraft.

Det betyder i praktiken att det går att köra bilen snålt, särskilt vid landsvägskörning. Vi mätte upp 6,2 liter/100 km på landsväg 90–100 km/h och 7,3 liter/100 km på motorväg 110–120 km/h. Detta utan att köra medvetet snålt. Riktigt bra siffror för att vara en ganska stor kombi med en tjänstevikt på över 1 500 kilo.

NACKDELEN MED TEKNIKEN är att det går åt mer bensin när det börjar gå tungt. En liten motor med turbo och cylinderavstängning är inte byggd för annat än att vara så snål det går utan att bilen känns trött eller tråkig.

Skoda Octavia TSI 150 klarar den uppgiften elegant. Bilen är lättkörd och prestanda räcker gott och väl om man inte har rallyambitioner, men när vi hängde på en husvagn på 1 400 kilo, åkte bränsleförbrukningen upp.

När den lilla motorn tvingades dra ett ekipage på runt tre ton visade färddatorn på 12,3 liter/100 km när vi kört landsvägssträckan på 90–100 km/h, fast då i lagstadgade 80. Å andra sidan var det inga problem med orken. Motorn fixade även det tyngre ekipaget.

ALTERNATIVET FÖR DEN SOM behöver dra mycket och ofta är Octavia TDI 150 DSG. Samma bil med samma effekt och motsvarande prestanda, men från en fyrcylindrig diesel istället.

Nackdelarna är att vikten åker upp med 130 kg, totalvikten med 110 kg och priset med 39 300 kronor. DSG-lådan och dieseln vridmoment gör bilen till en trevlig dragare och håller förbrukningen nere. Båda versionerna har rätt vikter för att en förare med B-kort ska kunna köra dem med ett släp med totalvikten 1 500 kg.

I dagsläget är det de här två versionerna som rullas ut från fabriken, men Skoda satsar brett och det kommer flera motoralternativ. Två riktigt intressanta laddhybrider med 204, respektive 245 hk är på väg och de förväntas bli storsäljarna i Sverige.

Båda har kombinationen el/bensin och den senare blir Octavia i RS-version. Dessutom kommer det en gasdriven Octavia med 1,5-litersmotorn, bra

ka köpare.

FOTO: STEFAN NILSSON

räckvidd och en effekt på 130 hk. På dieselsidan blir det totalt tre dieslar att välja mellan, 115, 140 och 200 hästkrafter.

De två starkaste kommer även att finnas med fyrhjulsdrevning. Billigast blir modellen med minsta bensinmotorn på 110 hästkrafter. Både den och TSI 150 kan fås med mildhybridteknik tillsammans med 7-stegad DSG-automat. Mildhybriden har en kombinerad generator/startmotor och elmotor som laddar bilens 48-voltsbatterier vid retardation och ger 16 extra hästkrafter vid acceleration.

VI IMPONERAS AV den genomtänkta helheten med små finesser som fällning av baksätets ryggstöd från lastutrymmet och krok att hålla kassar på plats med samt den höga mysfaktorn med interiörbelysningen och den lilla Skoda-loggan som projiceras under dörren. Detta i kombination med en riktigt bra förarmiljö med valbart utseende för instrumentklistret.

Bilen har en bra uppsättning förarstödsystem men den viktigaste säkerhetsdetaljen tycker vi är Skodas Matrix-strålkastare. Det är LED-strålkastare som bländar av enbart en liten yta där den mötande bilen, eller framförvarande bilen, befinner sig. Just mörkerkörning blir lite av bilens paradgren där Ma-

VÄLORGANISERAD. Förarmiljön i Skoda Octavia är föredömligt ren med en instrumentering som kan ställas in för att visa två instrumentklockor på klassiskt vis eller annan information som navigeringen.

Skoda fortsätter att bygga bilar med små dukligheter som paraply eller snöborste i ett eget dörrfack samt isskrapa på insidan av tanklocket.

trix-strålkastarna även bländar ner ytan mot starkt reflekterande vägs skyltar.

Den enda egentliga nackdelen vi hittade på bilen var det höga däckljudet, som tyvärr upplevdes störande vid långa körpass. Bilen rullade på Bridgestone Turanza 18-tums sommardäck.

STEFAN NILSSON

Hög mysfaktor med den nya interiörbelysningen, som går att ställa in för olika färger, nya komfortstolar och en Skoda-logga som projiceras under dörren.

Den digitala instrumenteringen kan anpassas och ges ett mer traditionellt utseende för den som så önskar.

Octavia stoltserar med stort benutrymme bak.

KORTFAKTA

SKODA OCTAVIA COMBI TSI 150

Pris: Från 274 400 kr.

Motor: Bensin, 4 cyl, 1,5 liter, Euro6.

Effekt: 150 hk/110 kW vid 5 000–6 000 varv/minut.

Vridmoment: 250 Nm vid 1 500–3 500 varv/minut.

Prestanda: Toppfart 224 km/h, 0–100 km/h: 8,3 s.

Längd/bredd/höjd/axelavstånd: 468,9/182,9/145,3/266,7 cm.

Tjänstevikt/max last/släp: 1 421/459/1 500 kg.

Garantier: Nybil 3 år (max 10 000 mil efter 2 år). Vagnska-degaranti 3 år. Lack 3 år. Rostskydd 12 år (gäller genomrostning). Assistans obegränsad om bilen servats enligt Skoda originalservice).

Deklarerad förbrukning blandad körning (WTLP):

6,0 l/100 km.

CO₂-utsläpp: 137 g/km (WLTP), 111 g/km (NEDC).

- Autobroms
- Alkolås

+ Prisvärd Riktigt bra vid mörkerkörning Luftig, snygg interiör

■ Däckbuller Begränsad lastvikt

Nu närmare verkligheten

KOMFORTSATT. Trots ett styvare chassi, känns Toyota RAV4 bekväm, även på ojämn grusväg. Den nya WLTP-förbrukningen, 5,8 l/100 km hamnar närmare verkligheten. Vi landade på

Toyota tillhör de som var med i starten av SUV-vågen. Deras RAV4 gjorde entré redan 1994 och är sedan länge en favorit bland de som inte riktigt behöver en terrängbil, men ändå vill ha något rejälare än en vanlig, allhjulsdreven bil. Nu, i sin femte generation, handlar RAV4 mycket om säkerhet och lägre förbrukning.

DEN FEMTE GENERATIONEN av Toyota RAV4 byggs på en helt ny plattform. Lägre tyngdpunkt och 57 procent högre styvhet i chassi, i kombination med ett förbättrat styrservo, ska öka bilens spänst på väg.

På svensk, spårig asfalt, ställs sådana påståenden på sin spets. Testbilen är utrustad med 18-tumshjul och visst går det bra. Inte ens direkt sidvind påverkar färdens nämnvärt.

Fjädringen är närmast komfortsatt, vilket betyder att bilen kränger något i kurvor, men att de flesta gropar och ojämnheter sväljs med gott resultat. De som söker sportbilssättning bör därmed leta vidare, medan de som vill åka långt utan överraskningar mycket väl kan ha hittat rätt.

Modellen vi testar är en allhjulsdreven hybrid. I dagarna är även en laddhybrid på väg, men för de som inte kan ladda hemifrån eller på arbetet, är just

hybriden det vettigaste valet.

Grunden i Toyotas hybridsystem är en 2,5-liters bensinmotor som arbetar enligt Atkinson-principen. Kort beskrivet, ger Atkinson-cykeln en motor med hög verkningsgrad, men till priset av lägre effektuttag. Resultatet är en motor som drar mindre bränsle, men är svag.

Lösningen är att kombinera motorn med ett elhybridsystem, som hjälper till vid acceleration eller uppförsbackar. Ett väl laddat batteri, gör att det går att köra med endast eldrift.

Batteriet laddas vid inbromsning med bromspedalen, vid motorbroms, samt när det behövs – via motorns generator.

REDAN VID DEN FÖRSTA provkörningen för drygt ett år sedan, ställde vi oss skeptiska till den deklarerade förbrukningen vid blandad körning. Den angavs till runt 4,4 liter/100 km enligt NEDC. Vid en test som den här, kan vi mäta förbrukningen, och får då helt andra siffror.

Vid blandad körning visar bilens färdator på 6,3 liter/100 km, och testförbrukningen, som mäts, blir 6,5 liter/100 km. Det är om inte annat en närmast imponerande liten skillnad mellan dator och verklig förbrukning.

Dagens krav är bränsledeklarering enligt WLTP, istället för NEDC. WLTP-siffrorna visar verkligheten bättre och den testade RAV4 anges på Transportstyrelsen till 5,8 liter/100 km – klart närmare verkligheten, och vår testförbrukning.

VÅR TESTADE RAV4 ÄR allhjulsdreven, vilket innebär starkare motor än i den framhjulsdrivna varianten. Systemeffekten är 222 hästkrafter, 25 mer än i förra generationens RAV4. Det ger en acceleration från 0–100 på 8,1 sekunder och en toppfart om 180 km/h.

RAV4 har steglös transmission. Några växlingar känns inte. Vad som däremot känns, om man är känslig, är inkopplingen av bensinmotorn. Ett mycket svagt ryck kan kännas när motorn går från el till kombinerad el- och bensindrift.

Förutom körning på väg, får RAV4 bekänna färg på en terrängslinga. Sina former till trots, är det inga större problem att hålla koll på bilens hörn. Testbilen har högsta utrustningsnivån – Executive – vilket innebär kameror runt bilen. De hjälper inte bara till att hålla koll på trottoarkanter, utan är även en hjälp för att undvika stubbar och stenar.

Bakhjulen kopplar in omgående och vi behöver inte ens trycka på knappen till awd-systemets Trail

å 6,5.

FOTO:MIKAEL LINDBERG

mode – en extra hjälp vid terrängkörning.

Underlaget varierar från löst grus till rent berg och beteendet från allhjulsdrevningen är konsekvent utan överraskningar – ett gott betyg för en bil som ändå mest kommer att köras på vanliga vägnätet.

SITTKOMFORTEN ÄR RIKTIGT god och ratten är ställbar i både längs- och höjddled. Stolarna bjuder både värme och kyla, beroende på årstid. Instrumenten är lättavlästa och en "power-mätare" istället för varvräknare, gör det lätt att följa motorns effektuttag.

Baksätet är helt okej på de yttre platserna med dörrar som har rejäl öppningsvinkel. Dock är det även härifrån som ryggstödet fälls. Vi hade hellre sett en fjärröppning innanför bakluckan.

Vägljudet är väl isolerat, men i motorvägshastighet läcker en del vindbrus in från backspeglarna. Dessa är för övrigt föredömligt stora, vilket gör det lätt att hålla koll på omkringvarande trafik. I speglarna sitter även varningslampa som diskret upplyser föraren om något fordon befinner sig i döda vinkeln – bra.

PÅ DET HELA TAGET UPPLEVS RAV4 som en gedigen bil. Vi gillar även inestet, som är högt. Det borde även tilltala äldre, som slipper sätta sig ner i bilar. Här sätter man sig snarare in.

GENOMARBETAT. Förarmiljön är god och lättöverskådlig. Mätare för effektuttag ersätter vanlig varvräknare, vilket gör det enklare att köra snålt. Rejåla knappar till värme uppskattas, liksom stor skärm för navigation.

TERRÄNGDUGLIG. En tur i lätt kuperad terräng får awd-systemet att jobba. Bakaxeln drivs endast med elmotor, men det är inget som hindrar. Markfrigången om 19,5 cm räcker till, det är snarare främre och bakre överhäng som tar i.

MÖJLIGHET TILL FÖRBÄTTRING. Bakluckan på testbilen öppnas med motor, vilket är bekvämt. Mindre bekvämt är det att fälla baksätet – fjärröppning saknas. Här ryms 580 liter, och med fällda säten, 1 690 liter.

Dragkrok finns som tillbehör, och på B-kort får man då dra 1 275 kilo. Den maximala dragvikten, för de med högre behörigheter är 1 650 kilo, vilket torde räcka för både häst- och husvagnsägare.

MIKAEL LINDBERG

KORTFAKTA**TOYOTA RAV4****2,5 ELHYBRID AWD-i**

Pris: Från 336 900 kr (Life). Testbilens pris: 448 900 kr.

Motor: Bensin, 4 cyl, 2 487 cm³, Euro6 d-temp.

Effekt: 222 hk/163 kW.

Vridmoment

bensinmotor: 221 Nm vid 3 600–5 200 varv/min.

Prestanda: Toppfart 180 km/h, 0–100 km/h: 8,1 s.

Längd/bredd/

höjd/axelavstånd: 460,0/185,5/168,5/269,0 cm.

Tjänstevikt/max

last/släp: 1 725–1 805/420–500/1 650 kg.

Garantier: Nybil 3 år/10 000 mil. Vagnskadegaranti 3 år. Lack 3 år. Rostskydd 12 år. Assistans 3 år.

Deklarerad förbrukning blandad körning (WTLP):

5,8 l/100 km.

Testförbrukning: 6,5 l/100 km.

CO₂-utsläpp: 131 g/km.

- Autobroms
- Alkolås

Ärlig bränsleförbrukning
Säkerhetssystem
som standard
på alla versioner

Saknar fjärrfällning av baksätet

Range Rover som laddhybrid

MÅNGSIDIG. Range Rover Sport är en kortare version av Range Rover. Mindre lastkapacitet men också spänstigare vägegenskaper och bättre terrängframkomlighet. Röda bromsok markerar laddhybridteknik.

Range Rover är idag en egen grupp i Land Rover-familjen med Range Rover, Range Rover Sport, Range Rover Velar och Range Rover Evoque. I sagda ordning en lyx-suv med terrängegenskaper utöver det vanliga. Nu presenteras Range Rover Sport som laddhybrid med räckvidd på upp till fem mil på el.

SENASTE TEKNIKNNOVATIONEN i Land Rover-familjen är Range Rover PHEV, en laddhybrid med andra ord. Den fungerar som elbil de första fem milen, lyxbil hela tiden och terrängbil varje gång du behöver det. Kort sagt en helt unik kombination.

Tittar vi på prestanda och förbrukning blir även det ganska unika siffror. 0–100 km/h på 6,7 sekunder, toppfart 220 km/h och en deklarerad WLTP-förbrukning vid blandad körning på 2,8 liter/100 km. Samtidigt har den kapacitet att dra 2,5 ton och terrängframkomlighet i stil med en Land Rover Defender.

Men vad annat kan man vänta sig när det gäller en bil som kostar 1 miljon kronor? Å andra sidan är allt det här väldigt avhängigt av vem som kör bilen och hur den körs. Den kan köras snålt och den kan

köras med hög förbrukning.

Vi kan börja med att konstatera att ingen människa i världen köper en bil för en miljon och ger sig ut på avancerad terrängkörning, lika lite som att en sann elbilsvän skulle lägga sina pengar på en Range Rover Sport. Vem köper då en eldriven lyxterrängbil?

VI KAN ÄVEN KONSTATERA att den egentligen inte har någon konkurrens. Tesla Model X är ingen terrängbil. Jeeps modeller Renegade och Compass kommer som laddhybrider, men kan inte klassas som lyxbilar. Det är också tveksamt om de får maximal terrängkompetens med exempelvis lågväxel.

För det andra kan vi konstatera att den här bilen har en förbrukning på 2,8 liter/100 km enligt WLTP. Allt beroende på utrustning och hjulstorlek. Range Rover Sport PHEV är också något så unikt som en elbil med möjlighet att lasta 500 kilo och som kan dra 2,5 ton.

Men Range Rovern är bara elbil under en kort tid. Tack vare den låga dekla-

rerade förbrukningen, och därmed låga utsläpp på 64 gram CO₂/km, har den rimligt låg fordonsskatt och förmånsvärde.

JAG VET ATT MÅNGA elbilsvänner och miljövänner ser rött när jag kallar Range Rover Sport PHEV för elbil och miljövänlig. Den är fortfarande både tung och lyxig, men jag måste säga att jag imponeras av att jag får en förbrukning på 8,1 liter/100 km vid blandad körning och det med en bil med 404 hästkrafter sammanlagd effekt. Bilen har även stora hjul och en drivlina med fyrhjulsdrevning samt tillgång till lågväxel.

Tidigare Range Rover-modeller med V8-bensin låg på runt 15 liter/100 km. Det är en dramatisk minskning som vi alla kan glädja oss åt. Alltså även vi som inte åker Range Rover, kan glädja oss åt mindre utsläpp från den här bilen.

Kunderna som väljer en Range Rover Sport laddhybrid är miljömedvetna brittiska godsherrar och alla andra jorden runt som gärna lever som sådana. Range Rovers övriga kunder av idag

Röda bromsok visar att du åker miljövänligaste Range Rovern med laddhybridteknik.

FIN KÄNSLA. Detaljarbetet håller högsta klass liksom musikanläggningen i bilen.

är allt från hästfolk och båtägare, till personer som gärna markerar status i samhället.

Så till den spännande frågan om hur det är att köra Range Rover Sport PHEV. För det första är det en unik upplevelse att köra en hög bil med luftfjädring. Första milen känns bilen inte speciellt sportig. Snarare lite mjuk i fjädringen, men känslan försvinner snabbt och man inser att det går att köra hårt.

LUFTFJÄDRINGEN HAR TVÅ stora fördelar. Du kan variera markfrigången och på så vis få bättre terrängegenskaper, eller stabilare väghållning när du sänker den. Du kan även sänka den för bekvämare insteg eller sänka bakvagnen för att lättare kunna lasta bilen. Framför allt sväljer bilens individuella hjulupphängning i kombination med luftfjädringen ojämnheter i vägbanan på ett suveränt sätt.

Den bestående körupplevelsen andas komfort mer än sport. Lite klassiskt brittisk lyxbil med påkostad interiör, låg ljudnivå och bra prestanda.

Förarmiljön är riktigt bra, med den smartaste navigationen jag kört och instrumentering som balanserar mellan klassiskt utseende på instrumentklockorna och inställbara skärmar i mitten.

HÄRLIG ÖVERSIKT. Förarmiljön i Range Rover Sport PHEV är föredömligt bra med en blandning av klassiskt utseende på instrumentklockorna och två stora displayer med valbart innehåll. Den höga positionen med bra översikt finns kvar från ur-Range Rovern.

LASTBAR. Faktiskt en praktisk bil också med baksätet delbart 40/20/40 och ett nästan slätt lastgolv.

MOTORTROLLERI. Under huven har den klassiska V8:an fått ge sig för en rak fyra och laddhybridteknik som ger motsvarande prestanda men lägre förbrukning.

Under den ytan finns en möjlighet att låta snobben jobba. Det finns en orsak till att britterna fixat den här hjulupphängningen och den stavas gropiga smala och krokiga asfaltsvägar samt kostigar ute på ägorna.

OAVSETT OM DU KÖR PÅ motorvägen eller ute i skogen, gör den 8-stegade automatlådan ett riktigt bra jobb och jag, som även har kört Land Rover 109 Safari imponeras av att inte behöva trycka ner en stor spak i golvet för att få lågväxel. Här lägger man fingret på en liten touch-knapp.

Bortser vi från laddhybridtekniken, finns det en given konkurrent och det är Mercedes G-klass. Även den en lyxbil med hög terrängkompetens. Interiör, prestanda och terrängkompetens är fullt jämförbara, liksom höga reservdelpriser.

NÄR DET GÄLLER KOMFORT skiljer det dock ljusår om du ger dig ut på en brittisk gropig asfaltsväg, men på en slät Autobahn är de jämförbara. Skillnaden ligger i G-klass grundkonstruktion som fortfarande har en ram, stel bakaxel och skruvfjädrar.

STEFAN NILSSON

KORTFAKTA

RANGE ROVER SPORT PHEV

Pris: Från 1 037 900 kr.

Motor: Bensin, 4 cyl, 2,0 liter samt en elmotor, Euro 6.

Effekt: 300

hk/221

kW vid

5 500

varv/mi-

nut, 116

hk/85 kW

(elmotor),

systemeffekt: 404 hk.

Vridmoment: 400

Nm vid 1 500–4 000

varv/minut, 275 Nm

(elmotor).

Prestanda: Toppfart

220 km/h, 0–100

km/h: 6,7 s.

Längd/bredd/höjd/

axelavstånd: 487,9/

222,0/180,3/292,3

cm.

Tjänstevikt/max

last/släp:

2 712/488/2 500 kg.

Garantier: Nybil 3 år.

Vagnskadegaranti 3

år. Lack 3 år. Rost-

skydd 6 år. Assistan

3 år.

Testförbrukning:

8,1 l/100 km (lång-

körning motorväg),

blandad körning 2,2

l/100 km (simulerad

pendlarkörning 25x2

km per dag).

Deklarerad förbruk-

ning blandad körning

(WTLP):

2,8 l/100 km.

CO₂-utsläpp: 64 g/km.

- Autobroms
- Alkolås

Låg förbrukning för biltypen

Komfort
Terrängegenskaper

Högt pris

Lång mellan verkstäder

Osäkert andrahandsvärde

PRAKTISK FINESS. Det går att sänka bakvagnen vid lastning med ett enkelt knapptryck i lastutrymmet.

Brittisk lyxbil fyller 50

Jubilaren vi vill uppmärksamma här är brittisk Range Rover. Bilen som lanserades 1970 och nu fyller 50 år. Det var en magisk tid för brittisk bilindustri då Range Rovern följde upp Minins succé och skapade en efterfrågan jorden runt som ledde till årslånga leveranstider.

NÄR RANGE ROVER LANSEADES var det startskottet för den suv-våg vi upplever idag. Innan Range Rover fanns brittiska

OMBYGGD. Bilbyggaren Ronnie Hilmersson har byggt om en gammal Range Rover till en riktigt potent terrängbil. Höjd fjädring, vinsch och stora däck är bara några få saker som gör det här bygget unikt.

FOTO: STEFAN NILSSON

Land Rover, en bullrig och stötig terrängbil med, låt oss säga, begränsade prestanda. Land Rover tillverkade sina modeller 88 och 109 med en fyrcylindrig, 62-hästars diesel som vanligaste motorn.

Amerikanska motsvarigheter från Jeep, Ford och Chevrolet levde tämligen tryggt i vetskapen att V8-motorer och stora karosser som de i Jeep Cherokee, Ford Bronco och Chevrolet Blazer räckte för kunderna.

Dagen då Range Rover gjorde entré 1970, var det med en kaross i aluminium med två

dörrar och baklucka som öppnades i två delar. Prototypen kallades Velar, men Range Rover blev namnet med svarta bokstäver på huven.

DET VAR FRÄMST TVÅ SAKER som gjorde Range Rover unik för sin tid. För det första använde man en lätt, 3,5-liters V8-motor helt i aluminium, köpt från amerikanska Buick. Vikten låg på runt 145 kilo, vilket var lättare än Volvos B20-motor med fyra cylindrar. Effekten var kring 135 hästkrafter med hjälp av dubbla förgasare.

CarPaykortet.
Förenklar livet
med bilen.

Fler än en miljon svenskar har ett Volvokort i sin plånbok. Nu finns även CarPaykortet som ger samma fina förmåner, oavsett vilken bil du kör. Kortet och den smarta tjänsten CarPay tar dig in i framtiden. Du kan betala din tankning med en app, lägga in kortet i din digitala plånbok och har allt smidigt samlat i mobilen. Både kortet och appen är helt kostnadsfria och du får dessutom bonus på alla köp.

**ANSÖK ENKELT OM CARPAYKORT I APPEN CARPAY.
UPPTÄCK MER PÅ CARPAY.SE**

 CarPay

FOTO: LAND ROVER

ALLTID FYRHJULSDRIVEN. Bredvid växelspaken sitter spaken för låg-, neutral- och högväxel. Utanför bild finns ytterligare en spak för att låsa mittdifferentialen. Range Rover är alltid fyrhjulsdreven och fick redan från början dra 3,5 ton.

För det andra tänkte britterna i helt nya banor vad gällde fjädring och bromsar. När de amerikanska motsvarigheterna använde stela bladfjädrar och bakre trumbromsar, hade Range Rover långslagiga skruvfjädrar och skivbromsar till alla hjulen.

Den bakre hjulupphängningen bestod av en K-länk och reaktionsstag som gjorde axeln följsam mot underlaget. I länken satt även en Boge-dämpare, som automatiskt kompenserade för last.

Den revolutionerande axelupphängning-

en fick tidningen Teknikens Värld att kora Range Rover till den mest överlägsna seg-raren i någon test, när de jämförde Range Rover med Jeep Cherokee, International Scout och Chevrolet Blazer.

RANGE ROVER BLEV SNABBT en succé och den första modellen stod även utställd på Louvrens museum som ett perfekt exempel på bra industridesign.

Samtidigt har Range Rover alltid varit trogen sitt terrängbilsarv. Bland de mer kän-

PIGG 50-ÅRING. Range Rover gjorde entré 1970 och skakade om terrängbilsvärlden med sin – för tiden – lyxiga komfort. Under huven vilade en lätt V8-motor i aluminium, och fjädringen arbetade med skruvfjädrar. Notera uttaget mitt i stötfångaren som är till originaltillbehöret – en startvev.

FOTO: LAND ROVER

da äventyren är resan från Alaska till sydligaste delen av Sydamerika, åren 1971–1972. På vägen korsades Darién Gap mellan Panama och Colombia. Det tog månader att forcera djungeln, och de enda bilar som klarat av det är just Range Rover.

Det är alltså en speciell jubilar som nu fyller 50 år. Range Rover har alltid varit Land Rovers spjutspets när det gäller teknik och det häftiga är att Land Rover aldrig låtit Range Rover komma till korta i terrängen.

MIKAEL LINDBERG, STEFAN NILSSON

Dags för en resa?

Vill du få husvagnen eller husbilen kontrollerad innan du reser iväg är du välkommen till Bilprovningen. Vi erbjuder kontrollbesiktning eller gasol- eller fuktkontroll så du kan känna dig säker på vägen.

www.bilprovningen.se/resa

 Bilprovningen

SÅDANA FINNS BAKOM TITLAR →																						
	SVINDEL SOM ÄR RENA SNURREN																					
	→																					
TILLTRASSLAD	↓																					
BESTÄMMER GENOM OMRÖSTNING																						
OKÄND ÖGRUPP LAGTI DAGEN																						
PÅ LYSSET I BILEN																						
STYRDE I KREML FÖRR																						
LIVSUPPGIFT	↓																					
ÖVERSKÖLJNING																						
VÄGVISARE																						
ÄR REST PÅ FYRPLATS																						
KÖRT FÖR 1000 M TOG BILEN																						
RÖD TRÅD	↓																					
BILDAS FÖR ÖRDNINGENS SKULL																						
NAMNGES																						

LÖS KRYSSET OCH VINN!

KONSTRUKTÖR: MATS EDVARDSSON

De fem först dragna lösningarna belönas med två bingolotter vardera. Skicka lösningen till: Motorföraren, Byängsgränd 8, 120 40 Årsta före 8/6. Märk kuvertet "Krysset 4/20". Du kan även e-posta en bild på hela krysset till: motorforaren@mhf.se

- ▶ Namn.....
- ▶ Adress.....
- ▶ Postadress.....

KÖRKORT ONLINE.SE

Körkortsteori & övningsfrågor

✓ Svenska ✓ Engelska ✓ Arabiska

Motorföraren i backspegeln

Omslag

Omslaget pryds av fronten på en Toyota Celica Supra, och sidan av en Mitsubishi Starion Turbo. Texten Muskel Japaner har finurligt dolts med ett teckensnitt som liknar japanska.

Idag är det dock annat som får undertecknad att höja ett ögonbryn. Celica Supra? Jodå, innan modellen Supra fick sitt egna namn, såldes den som Celica Supra, en lyxigare version av Toyota Celica med sexcylindrig motor. Redan 1985 blev Supra sin egen Toyota-modell, fortfarande bakhjuldriven med rak sexa under huven, medan Celica blev framhjuldriven och behöll sin fyrcylindriga maskin.

Mitsubishi Starion Turbo, torde vara en än mer sällsynt fågel här i Sverige. Bilen tillverkades mellan åren 1982–1989, och bokstäverna EX visar att den testade bilen var lyxversionen av Starion.

Som sagt, en högst ovanlig modell. Möjligen känns efterträdaren till Starion igen här Sverige – Mitsubishi Eclipse, även den en sportcoupé.

Augusti 1984. En månad tidigare har svenskan Yvonne Ryding precis korats till Miss Universum, Sveriges tredje titel i tävlingen sedan starten 1952.

En månad senare, i augusti, är rubrikerna annorlunda. Kina och Storbritannien enas om att Hongkong ska lämnas över till Kina 1997, vilket också sker. Området har varit i brittisk besittning sedan 1841.

I samma veva, under de olympiska sommarspelen, fällt den svenske brottaren Tomas Johansson för dö-

ping och fräntas sin silvermedalj.

Gladare toner är det på Malmö stadion, där Stevie Wonder uppträder för omkring 10 000 människor den fjärde augusti. Några veckor senare är det tuffare tongångar, när Monsters of Rock arrangeras för första gången i Sverige, och det på Råsundastadion. Bland banden kan nämnas AC/DC, Ozzy Osbourne och Van Halen.

I dessa tongångar kommer Motorföraren ut till sina medlemmar, och tidningen är nu inne på sin 57:e årgång.

TEXT: MIKAEL LINDBERG

På gång hos Volvo

Största nyheten för Volvo inför 1985 var motorerna. Kännare av Volvo, vet att just 1985, ändrades B23-motorn till B230 och kallades för lågfriktionsmotorn. Samtliga hade brytarlöst tändsystem och volymerna låg mellan 2,0 till 2,3 liter. Volvo nämner i reportaget att de nya motorerna är omkring 4,5 procent energieffektivare enligt konsumentverkets mätnormer.

Volvo 740 kommer i fler utrustningsnivåer. GLE kompletteras med GL och Turbo. Enklaste GL har 112 hästkrafter, servostyrning och manuell låda, till ett pris av strax under 90 000 kronor. Turboversionen lämnar, tack vare intercooler, 182 hästkrafter och gör 0–100 km/h på 8,5 sekunder.

760-versionen lämnas närmast orörd. Men, som tillval, kan den levereras med "antislagssystem", läsningfria bromsar (abs) och eluppvärmda ytterbackspelar.

Japansk muskelduell

En duell mellan två snabba, japanska sportcoupéer är lockande. Särskilt när det handlar om två udda fåglar – Toyota Celica Supra, och än mer sällsynta Mitsubishi Starion Turbo.

Celica Supra, med sin raka sexa på 140 hästkrafter under huven, mot Starions turbo-fyra på 170 hästkrafter. På papperet en ojämn match, särskilt som Starion har snabbare acceleration från noll till hundra, samt högre toppfart.

Men det blir Toyota som tar hem duellen, trots 30 hästkrafter svagare motor. Celica Supra har mer utrustning, ger ett gedignare intryck på vägen, samt är 30 000 kronor billigare än Starion Turbo.

Orienterare väljer ansvar

De som någon gång orienterat under 1980-talet, bör känna till namnet Annichen Kringstad. Den norskfödda, svenska orienteraren tävlade på elitnivå och fick bragdguld, samt Jerringpriset, 1981 samt valdes till årets idrottskvinna 1981 och 1985.

Men Annichen stod även för en sund

livsstil. Därför slöt försäkringsbolaget Ansvar – som endast försäkrade helnyktra – och Annichen ett samarbetsavtal där hon representerade den nya livsstilen utan alkohol, tobak och övriga droger.

Förutom Annichen Kringstad, syns Ansvars vd Rolf Wirtén på bilden från under-tecknandet.

Framtid då

I slutet av 1984 stod framtidens ljus för dörren. Det handlade om nya, smidigare lösningar för strålkastare – och de kom att kallas projektorljus.

Anledningen till att bygga kompaktare framljus var förstås att bilarnas fronter blev allt lägre, för att få lågt luftmotstånd. De gamla klassiska H4-strålkastarna, runda eller rektangulära, med slipade glas blev helt enkelt för klumpiga.

Lösningen, om än dyr, kom från både Hella och Bosch. Genom att använda sig av en projektor som samlar ljustrålarna genom en lins, fick man ett koncentrerat ljus med liten spridning. Man kan tänka sig ett system ungefär som på en filmprojektor, eller gammal OH-projektor i skolan.

Fördelen var att linsen inte behövde ta stor plats i fronten på bilen, på den här tiden var ljusen inte högre än 10 centimeter.

Men, något nytt ljusystem för bilar skulle komma först till 1987 års modell, och då först på premiumbilar.

VINNARE KRYSSSET NR 3

HELVÄRDE	O	HELVÄRDE	HELVÄRDE	HELVÄRDE	V	HELVÄRDE	S	HELVÄRDE	G	HELVÄRDE
HELVÄRDE	P	R	O	M	I	L	L	E	G	R
HELVÄRDE	E	U	R	O	P	A	L	A	N	T
HELVÄRDE	Ä	L	V	A	K	T	E	R	A	N
HELVÄRDE	A	K	E	L	D	A	T	A	N	S
HELVÄRDE	L	I	L	A	D	I	E	T	I	S
HELVÄRDE	K	S	R	R	D	I	↓	T		
HELVÄRDE	H	O	T	N	O	T	E	R	A	D
HELVÄRDE	S	H	E	S	A	V	R	E	D	E
HELVÄRDE	U	T	K	I	K	S	T	O	R	N
HELVÄRDE	O	R	S	A	Ö	L	A	R	E	N
HELVÄRDE	S	P	Y	D	E	R	E	P	A	G
HELVÄRDE	P	A	T	R	E	S	P	R	A	T
HELVÄRDE	S	O	N	T	U	S	P	O	R	A
HELVÄRDE	E	K	S	K	A	F	T	S	A	L
HELVÄRDE	Y	M	E	R	F	R	I	K	T	I
HELVÄRDE	P	L	A	N	E	R	A	L	U	T
HELVÄRDE	T	T	O	R	K	A	R	E	G	R
HELVÄRDE	↓	K	I	S	N	Ö	S	T	E	E
HELVÄRDE	O	F	Ö	R	→	R	A	T	F	Y
HELVÄRDE	N	A	T	O	D	I	N	Ä	L	A

► Gratis säger vi till fem nya krysssetvinnare! Två bingolotter vardera är vinsten. Lycka till!

Jan Andersson,
Mölltorp

Eva Eriksson,
Klippan

Hans-Ola Backelin,
Norrala

Ingrid Jansson,
Köping

Martha Sandblom,
Bollnäs

Polisen inför digital bot

Istället för att skriva ut böter med papper och penna, kommer polisen framöver att utfärda digitala böter på plats genom en app i mobilen, skriver Polisen.

I flera polisregioner har man börjat använda ett nytt digitalt verktyg som underlättar polisens arbete med att utfärda böter. Det är en app i mobilen som hanterar proceduren så att föreläggandet registreras direkt i ordningsbotsregistret.

Appen används till olika typer av ordningsböter, varav de flesta utfärdas för trafikbrott. Till sommaren är det nya verktyget tillgängligt för samtliga poliser i landet. Ytterligare funktioner planeras, exempelvis möjlighet att betala på plats eller genom polisens webbplats polisen.se

Så går den digitala bötfällningen till:
• Polisen på plats registrerar uppgifter om person och eventuellt fordon i appen och räknar ut bötesbeloppet innan föreläggandet skrivs in.

• Den misstänkte skriver under med en digital penna på skärmen.

• Botten registreras automatiskt i ordningsbotsregistret. En kopia och ett inbetalningskort skickas hem till den som bötfällts.

Rätt svar bil- & trafikfrågor

1C. Efter Tesla-modellerna Roadster, S, X och 3 är det dags för den 4775 centimeter långa suven Model Y med en prislapp som börjar strax över 700 000 kronor. Bilen går att beställa nu som 5- eller 7-sitsig, men levereras först nästa år.

2A. Märket sitter på den ryska biltillverkaren Ladas modeller, som då och då går att köpa även i Sverige.

3A. Saab ägdes under många år av amerikanska General Motors och 9-7X byggdes på GM-koncernens bottenplatta GMP-360, som den delar med modellerna Chevrolet Trailblazer, Buick Rainier, Oldsmobile Bravada, Isuzu Ascender och GMC Envoy. Saab 9-7X blev dock ingen succé.

4A. Volvo började bygga modellerna 340 och senare 440 redan i slutet av 1970-talet när man tagit över DAF-fabriken i Nederländerna. I början av 1990-talet hade Volvo planer på att lägga ned den olönsamma billverknigen, men nederländska staten ville behålla fabriken.

Då hittade Volvo en samarbetspartner i japanska Mitsubishi. Nedcar-fabriken fick tre delägare,

nederländska staten, Volvo och Mitsubishi.

Från 1995 till 2004 tillverkades sedan Volvo S40 och Mitsubishi Carisma bilar ihop i Born-fabriken. Idag tillverkas Mini i de gamla fabrikslokalerna.

5C. Christian von Koenigsegg startade sin tillverkning i Olofström 1994 med modellen CC. Fyra år senare flyttade man till Margretertorp i nordvästra Skåne. Efter en brand 2003 gick flytten vidare till Ängelholm. Där fick man tillgång till gamla flygflottillen F10:s lokaler och en före detta 1,7 kilometer lång landningsbana som teststrip.

Under åren har Koenigsegg, som idag har runt 300 anställda, tillverkat och tillverkar modellerna CC i olika varianter, Trevita, Hundra, Agera, One:1, Regera, Jesko och Gemera. Alla är exklusiva, supersportbilar i små serier.

TORGET: RADANNONSER

- SÄLJES**
- VI BILÄGARE,** 22 årgångar. 1997–2018. 398 tidningar. Tel: 070-526 11 20.
- CYKEL, "PEAK",** 3 vxl. 24 tum med fotbroms. Pris: 900 kr. Tel: 08-540 232 29.

MEDLEMSFÖRMÅN: ANNONSERA

► Som en förmån erbjuder vi våra medlemmar en gratis Torget-annons! Gäller endast privatpersoner, en annons per utgivning och person. För kommersiella annonser hänvisar vi till vår annonschef

(se redaktionsrutan sidan 4). Manusstopp är den **8 juni**.
► Skicka din annons till: "Torget", Motorföraren, Byängsgränd 8, 120 40 Årsta .

Säljes
 Köpes
 Uthyres
 Önskas hyra
 Bytes
 Fastighet
 Tomt
 Personligt

Annonstext /Produkt, pris, årsmodell etcetera _____
 Namn _____
 Telefon _____
 Adress _____
 Postadress _____
 Medlemsnummer (obligatoriskt) _____

ÄNNU INTE MEDLEM?

Swisha 195 kronor till **123 222 32 87**
 Skriv **hellynkyter** eller **trafiknykter** samt personnr och mailadress i meddelandet.
 Eller skicka talongen i ett kuvert märkt "FRISVAR" till:
MHF Motorförarnas Hellynkyterförbund
Kundnr 120 171 200, 120 11 Stockholm

Namn: _____
 Adress: _____
 Postnr & ort: _____
 Tel. mobil: _____
 E-post: _____
 Personnr: _____

- Medlem MHF – 195 kr första året (normalt 270 kr)
 - Medlem MHF-Ungdom – 100 kr (upp till 25 år) – 200 kr (över 25 år)
 - MHF Camping Club – Tilläggsmedlemskap 75 kr första året (normalt 175 kr)
 - Hellynkyter* Trafiknykter*
- *Hellynkyter är en medlem som har en hellynkyter livsstil. En trafiknykter medlem avstår självklart alkohol när man kör bil, MC etc och är i övrigt drogfri.

Nynäshamn • Oskarshamn • Visby

En kort resa långt bort

Gotland – en ö av kontraster där ingen del är den andra lik. Från det vilda och vindpinade i norr, via ett vimlande Visby, till blommande ängar och öppna landskap i söder. Boka din Gotlandsresa på www.destinationgotland.se – förutom båtbiljetterna hittar du också ett brett utbud av semesterboende, aktiviteter och evenemang. Välkommen ombord!

DESTINATION GOTLAND

Kvalitets- och miljöledningscertifierade enligt ISO 9001 och ISO 14001 sedan 2003.